

ПАД
ЗНАКАМ
САВЫ

5

НЕЗВЫЧАЙНЫЯ
АРТФАКТЫ
ІВАНА
ШАМЯКІНА

8

ЗВЕЗДА

30 СТУДЗЕНЯ 2021 г.

СУБОТА

№ 18 (29387)

«Я цвёрда веру, што вы і толькі вы будзеце гаспадарамі роднай зямлі, што, дзе б ні апынуліся, будзеце з гонарам казаць: «Я беларус!»

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка сустрэўся са студэнтамі і выкладчыкамі вядучых ВНУ краіны

«ЦІ АДНОЛЬКАВА МЫ РАЗУМЕЕМ ДЗЯРЖАЎНЫЯ ІНТАРЭСЫ?»

Сваёй суразмоўцаў кіраўнік дзяржавы назваў «самай прасунутай і прагрэсіўнай часткай грамадства» і паабяцаў, што яго адносіны да моладзі не змяняцца ні пры якіх абставінах. «Бо ў гэтым вельмі, вельмі шмат асабістага. Ствараючы фактычна з нуля суверэнную Беларусь, я, можна сказаць, у нейкім сэнсе выгадаваў і вас. Таму, **калі нехта кажа «вось у нас моладзь дрэнная, добрая, яшчэ нейкая», я кажу: якая ёсць, мы яе выгадавалі. Мне наракаць няма на каго. А значыць, нясу поўную адказнасць.** І не толькі за ваш лёс, але і за лёс наступных пакаленняў беларусаў», — растлумачыў ён. Прэзідэнт дапусціў, што новае пакаленне можа захацець зламаць тое, што было пабудавана папярэднім, і перасярог, што наноў нешта пабудоваць будзе вельмі дорага: «Асабліва для нас. Любая памылка пагражае практычна катастрофай».

Гутарка з кіраўніком дзяржавы адбылася адрозу ў двух фарматах — вочным (на пляцоўцы географічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта) і анлайн — з прадстаўнікамі Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна, Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава, Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Францыска Скарыны, Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы і Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. А. Куляшова. Усяго ў сустрэчы, якая доўжылася тры з паловай гадзіны, узяло ўдзел каля 500 студэнтаў.

Свой векавы юбілей Белдзяржуніверсітэт, адна з галоўных і самых прэстыжных вышэйшых навучальных устаноў нашай краіны, будзе святкаваць

пятніцу прывітаў менавіта наведванню гэтай ВНУ. Прычына зразумелая — да і пасля прэзідэнцкіх выбараў сітуацыя ў краіне палітызавалася, а студэнцтва — тая

толькі восенню, але Аляксандр Лукашэнка вырашыў апошняю студзеньскую

частка грамадства, якая найбольш чуллiва рэагуе на падзеі, што адбываюцца. Дыялог закліканы прадманстраваць, што ўлада гатова размаўляць з моладзю, чуюць яе. Які атрымаўся гэты дыялог — у матэрыяле карэспандэнтаў «Звязды», якія назіралі за ім непасрэдна на месцы дзеяння.

Беларусь, якая, у адрозненне ад Расіі, ЗША, іншых краін, не мае дастатковых рэсурсаў для выпраўлення тых або іншых сістэмных памылак, не можа сабе дазволіць нешта радыкальна разбураць, лічыць Аляксандр Лукашэнка. **СТАР. 2-3**

СПРАВА ІНТЭЛЕКТУАЛЬНАЙ БУДУЧЫНІ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка накіраваў вышаванне дзеячам навукі, работнікам навукова-даследчых інстытутаў і ўстаноў вышэйшай адукацыі з прафесійным святам, паведамляе прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«Сваёй упартай працай беларускія навукоўцы забяспечваюць трывалую аснову для далейшага ўстойлівага развіцця вытворчай і сацыякультурнай сфер нашай краіны, — гаворыцца ў віншаванні. — Вашы даследаванні і інавацыйныя распрацоўкі, многія з якіх перасягаюць сусветныя ўзоры, садзейнічаюць паспяховаму развіццю перадавых высокатэхналагічных галін,

гарантуюць дабрабыт і бяслеку Рэспублікі Беларусь».

Кіраўнік дзяржавы выказаў перакананне, што айчынным навуковым калектывам гатовы працаваць на апырэджанне, прадагваючы заплыты грамадства і дапамагаючы выбудоўваць інтэлектуальную эканоміку будучыні, паколькі роля навукі ў жыцці чалавека будзе толькі ўзрастаць.

Аляксандр Лукашэнка пажадаў дзеячам навукі, работнікам навукова-даследчых інстытутаў і ўстаноў вышэйшай адукацыі моцнага здароўя, творчага даўгага і вдалага здзяйсненняў на карысць беларускага народа.

Ксенія РАДКЕВІЧ — супрацоўнік Беларускай дзяржаўнай акадэміі сувязі, загадчык рэсурснага цэнтра «Накіравальныя сістэмы тэлекамунацыяў». Яна разам з калегай распрацоўвала партатыўную інтэлектуальную сістэму «Разумны дом» — своеасаблівыя лабараторныя стэнд для навучання студэнтаў на практыцы праграмаванню, функцыянаванню сучасных сістэм, якія выкарыстоўваюцца з дапамогай інтэрнэту. Ксенія са сваёй работай стала ўдзельніцай выстаўкі, прымеркаванай да Дня беларускай навукі, якая ўчора праходзіла ў будынку Нацыянальнай акадэміі навук. Разам з калегай вынаходніцтва дэманстраваў і педагог дадатковай адукацыі Акадэміі сувязі Сяргей ГАЛУБЦОЎ.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

Ад 50 да 70 даследаванняў у год

Як навукі дапамагае змагацца з «хваробай стагоддзя»

Беларускія анкалагі, якія працуюць на базе РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава, актыўна займаюцца навуковымі распрацоўкамі. Сёння без гэтага праводзіць эфектыўнае лячэнне немагчыма. Бо ў медыцыне, і ў першую чаргу гэта якраз датычыцца злаякасных пухлін, новыя метады з'яўляюцца кожныя тры-пяць гадоў. І пра тое, як змагаюцца з ракам сёння, яшчэ нават не дзесяць, а пяць гадоў таму немагчыма было і марыць. Дзякуючы высокатэхналагічным метадам дыягностыкі і лячэння паступова адно з самых цяжкіх захворванняў ператвараецца са смяротнага ў хранічнае — у Беларусі ўжо больш за палову пацыентаў (54%) пераадоўваюць пяцігадовы парог выжывальнасці, і з кожным годам гэтая лічба павялічваецца.

Сёлета калектыву РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава атрымаў Дзяржаўную прэмію Рэспублікі Беларусь у галіне навукі і тэхнікі за цыкл работ «Новыя метады дыягностыкі і лячэння анкалагічных захворванняў у дарослых і дзяцей». У калектыве аўтараў — вядомыя беларускія анкалагі: Алег Суконка, Сяргей Красны, Вольга Алейніківа, Віктар Ханюк, Віктар Мальчэвіч і Сяргей Пялякоў. Работы прысвечаны новым метадам лячэння раку прастаты, мачавога пузыра, тоўстай кішкі, ныркі, стрававода і страўніка, запатэнтаваным беларускімі ўрачамі.

Пра тое, над чым цяпер працуюць беларускія анкалагі, мы паразмаўлялі напярэдадні Дня беларускай навукі з намеснікам дырэктара па навуковай рабоце РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава, доктарам медыцынскіх навук, прафесарам, членам-карэспандэнтам Нацыянальнай акадэміі навук Сяргеем КРАСНЫМ. **СТАР. 7**

«Я цвёрда веру, што вы і толькі вы што, дзе б ні апынуліся, будзеце»

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Ён упэўнены, што знішчаць дасягненні нашай краіны новаму пакаленню не дазволяць і тыя, хто ўжо мае жыццёвы вопыт. Прэзідэнт адзначыў розніцу паміж сваім пакаленнем і сённяшняй моладдзю. Запыты апошняй вышэйшыя, але ўсё ў яе руках, не сумняваецца ён.

Як бацьку беларускаму лідару хацелася б ведаць, пра што моладзь думае на самай справе і чаго хоча ад гэтага жыцця. Як Прэзідэнт — важна разумець, наколькі асабістыя планы і мары яна судносіць з дзяржаўнымі інтарэсамі, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. «З улікам павышанай увагі моладзі да палітычных працэсаў у краіне асабліва хвалюе, ці аднолькава мы з вамі разумеем гэтыя інтарэсы. І наогул, ці задумваецца вы над гэтай тэмай?» — спытаў ён.

Летась градус палітызацыі грамадства дасягнуў найвышэйшага пункта, адзначыў Прэзідэнт. «І цяпер гаворка не пра тое, хто і дзе за мяжой падаграваў гэтыя пратэсты. **Пытанне ў іншым: чаму частка грамадства, сярод якой апынуліся і вы, маладыя беларусы, дазволіла сябе падагрэць? Чаму вы дазволілі ўнесці ў наш агульны дом — родную Беларусь — разлад? Не толькі ў краіну, але нават у сям'ю,** — працягнуў кіраўнік дзяржавы. — **Бо мы так ганарыліся сваёй мудрасцю і разборлівасцю, сваёй талерантнасцю, адзінствам, стабільнасцю.** А ўлічваючы развіццё падзей, адважуся выказаць здагадку, што на тэму, каму выгадна раз'яднаць народ і аслабіць Беларусь, задумваюцца далёка не ўсе».

Улада, СМІ, рознага роду аналітыкі вельмі шмат у апошнія гады казалі аб абароне суверэнітэту Беларусі, тэзіс стаў амаль народным, усе заклапочаныя гэтым пытаннем, заўважыў беларускі лідар. **«Але як тады растлумачыць той факт, што частка беларусаў усё ж адгукнулася на заклікі дзеячаў, якія сёння ўладкаваліся ў Літву, Польшчы і жырніцтва на замежных грантах? Больш за тое, і гэта відавочна, прадстаўляючы інтарэсы іншых дзяржаў,** — звярнуўся ён да аўдыторыі. — **Хто не спявае, той гэта бачыць.** Дык ці вартыя вашай увагі размовы пра лёс нашай краіны тых, чые думкі і ўчынкi сёння цалкам кантраляюцца з-за мяжы? І няўжо нехта ўсур'ёз думае, што там, за мяжой, моцна заклапочаныя інтарэсамі нашага народа? Не да Беларусі ім. А вось вырашыць свае праблемы за кошт беларусаў — гэта тэма».

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на тое, што ад эканамічных санкцый выйграюць канкурэнты беларускіх вытворцаў. «Не падабаецца ім там самастойнасць Беларусі ў энергетычнай палітыцы. **Зразумела, куды цікавей выкарыстоўваць нашу краіну як рынак збыту ўласнай электраэнергіі, як і іншых тавараў,** — прывёў ён прыклад. — Да таго ж еўрапейская нацыя імкліва старэе. Там амаль няма каму лячыць, вучыць, працаваць у полі і на вытворчасці».

Пацвярджаючы тэму — спрыяльныя ўмовы для працаўладкавання беларускіх узрачоў у Польшчы. Аляксандр Лукашэнка не сумняваецца, што эмігранты там патрэбны, каб абслугоўваць інтарэсы кіруючай эліты, аднак эмігранты, у тым ліку

беларусы, ніколі не стануць часткай гэтай эліты, як іх дзеці і ўнукі.

Не трэба думаць, што ў мінулае сышлі і тэрытарыяльныя прэтэнзіі на беларускую зямлю з боку некаторых суседзяў, дадаў Прэзідэнт. Ён нагадаў, што большасць у свеце тых, хто адмаўляе беларусам у гістарычным праве на іх зямлю і самавызначэнне. **«Суверэнітэт — гэта не толькі пытанне захавання дзяржавы,** — адзначыў беларускі лідар. — **Гэта пытанне нацыянальных амбіцый. Пытанне вашага грамадзянскага статусу. Я ніколі не паверу, што мы вырасілі пакаленне незалежных беларусаў, якія марыць, каб іх будучыню вызначалі замежныя палітыкі. Але ці разумееце вы, якіх вельзарных высілкаў каштуе такая палітычная самастойнасць?** Ці шмат вы ведаеце краін у свеце, такіх жа невялікіх і не багатых на рэсурсы, як наша, але якія здолелі зацвердзіцца на міжнароднай арэне як самадэстатковае і моцнае дзяржава?»

Аляксандр Лукашэнка прызнаўся, што яму цікава, якім маладымі людзмі бачаць свой ўдзел у пытаннях умацавання гэтых пазіцый? Ці разумеюць, як яны патрэбныя краіне, наколькі важныя іх поспехі для захавання нашай дзяржаўнасці.

«Я цвёрда веру, што вы і толькі вы будзеце гаспадарамі роднай зямлі, што, дзе б ні апынуліся, будзеце з ганарам казаць: «Я беларус!» І тое, што вы мяне запрасілі на гэтую размову, пацвярджае маю веру ў гэта», — сказаў ён.

ПРА СВАБОДУ СЛОВА І ЗАКОН

Прэзідэнт упэўнены, што ведае, як думае і якімі ідэямі жыве моладзь. Па-першае, ён добра памятае сябе ў такім узросце. Па-другое, яго малодшы сын належыць да гэтага пакалення. Да таго ж самі студэнты актыўна выказваюць сваю пазіцыю ў сацсетках, на вуліцах і нават у твар прадэманстрацыі. «Ніхто не забараняе вам казаць. **Выказаць меркаванне можна. Трэба абавязкова,** — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы і расказаў, што наяўнасць альтэрнатыўнай думкі — абавязковая ўмова ўсіх нарад з яго ўдзелам.

Фота: БелТА

Але недапушчальна пераходзіць рысу закона, размежаваў ён. **«Сіёнскі ўніверсітэт — не месца для палітычных мітынгаў.** Прашу гэта ўлічыць. **Тым больш недапушчальна хамства і агрэсія ў адносінах да выкладчыкаў.** Гэта пытанне не толькі выхавання і маралі, але і прававой адказнасці», — сказаў ён і прызнаўся, што сам канфліктаваў з дэканам, калі быў студэнтам,

але рабіў гэта, каб абараніць сваіх аднакурснікаў, і заўсёды з павагай ставіўся да выкладчыкаў.

Прымярваючы на сябе вобраз «змагароў з сістэмай», трэба разумець, што ні адна дзяржава ў свеце не дазволіць раскідаць яе асновы: парушаць закон, бурыць традыцыі і падвяргаць небяспечы жыцці людзей, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Ён звярнуў увагу на тое, як у такіх выпадках «еўрапейскія дэмакратыі» хутка і жорстка наводзяць у сваіх краінах парадкаў і напрасіў бачыць і аналізаваць тое, што адбываецца ў свеце. І цаніць сваё, нават калі яно трохі горшае. «Лепш не можа быць нідзе, бо там чужое», — сказаў Прэзідэнт і дадаў, што пабачыў свет і не сумняваецца ў гэтым.

«Я сёння рады, што ў пытаннях грамадска-палітычнага жыцця краіны вы адкрыты, а часам і дзёрка апаніруеце ўладзе», — дадаў ён.

Пад канец уступнай прамовы Аляксандр Лукашэнка выказаў гадоўнасць адказаў на любыя пытанні і заклікаў да жывой гутаркі, без купюр. «Вы павінны ўлічыць

Фота: БелТА

адну акалічнасць — я ў сваёй краіне абсалютна нікога не боюся. Мне няма чаго саромецца перад вамі за любыя свае ўчынкi, — сказаў ён. — Так, я не святы. Немагчыма прапрацаваць Прэзідэнтам больш за чвэрць стагоддзя і не спатыкнуцца, не дапусціць памылкі. Але

часць абараняць гэту дзяржаву», — растлумачыў ён студэнтам.

Ён заклікаў выпраўляць непазбежныя памылкі, але не ламаць пабудаванае.

«Давайце разам будаваць нашу будучыню, — прапанаваў ён суразмоўцам. — **Давайце разам дыскутаваць, казаць адно аднаму ў вочы. Не па-хамску, а асэнсоўваючы ўсё.** Я да гэтага гатовы і гарантую вам, што ўсе падначаленыя, я як кіраўнік дзяржавы вам кажу, таксама будуць весці з вамі дыялог».

ПРА «ТАЕМНУЮ» ІНАЎГУРАЦЫЮ

Адказваючы на першае пытанне, Прэзідэнт расказаў аб правакацыі, якая рыхтавалася напярэдадні інаўгурацыі. «Мне напярэдадні прыходзіць старшыня камітэта, на стол дакументаў: хочучь зладзіць правакацыю з дэпутатамі. Яны ведалі, інаўгурацыя, на аўтобусах дэпутаты. Закінуць «кактэйль Молатава» ў аўтобус, разбіўшы акно. Ніхто б не казаў пра інаўгурацыю. Усе б казалі, што там спалілі дэпутатаў. А ў што б гэта вылілася?! І як мне трэба было паступіць?»

трэба ўсім дараваць, прабачыць. Не, ты парушыў закон — павінен адказваць. Паслухайце, **вы з тэкімі складанасцямі паступілі ў вядучую ВНУ: ці вам хадзіць на вуліцах?»** — звярнуўся да аўдыторыі Аляксандр Лукашэнка.

Паводле яго слоў, у Беларусі для маладых, ініцыятыўных людзей створаны ўмовы для самарэалізацыі і выказвання свайго пункту гледжання. У той жа час выдзяляюцца больш актыўныя маладзёжныя лідары, і яны хутчэй знаходзяць падтрымку ў дзяржаве. «Хтосьці не вельмі заўважны, але ён вялікі талент. Можна, для гэтага спатрэбіцца крыху больш часу, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Для гэтага ёсць рэктар, выкладчыкі, яны павінны падказваць. Як модна казаць, гэты сацыяльны ліфт павінен вас выносіць».

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што многія новыя маладыя лідары з'явіліся на фоне ўнутрыпалітычных падзей у краіне. «І гэта наша недапрацоўка з большай, што мы не заўважылі такіх рабят звычайным чынам у спакойным жыцці, і патрэбны былі гэты ўсплёск, каб мы зразумелі, хто ёсць хто, і на гэтай хвалі мы ўбачылі шмат выдатных людзей», — заўважыў Прэзідэнт.

ПРЕЗІДЭНТАМИ НАРАДЖАЮЦА...

«Прэзідэнтамі не становяцца, прэзідэнтамі нараджаюцца» — такой думкай падзяліўся кіраўнік краіны з хлопцам, які прызнаўся, што сам мае прэзідэнцкія амбіцыі. «Не думай, пасля мяне дакладна будзе Прэзідэнт, і не думай, што яны ўсе будуць народжаняны. Нельга стаць Прэзідэнтам. Проста прабоўтацца можна. Прэзідэнт прэзідэнту розніца. Вазьміце прэзідэнта, якога я шкадую сёння, але якога я вітаў у ЗША. Ці прэзідэнт ён? Паглядзіце, колькі дурнога нарабіў за тры гады», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

Ён упэўнены, што маладым людзям трэба вельмі ўважліва закладваць фундамент свайго жыцця. «Вы дакладна без Лукашэнкі будзеце будаваць фундамент свайго жыцця, і тады вы ацніце наш перыяд. А ў тым, што трэба мяняць Канстытуцыю, трэба разумець адно — **мы выстаялі толькі дзякуючы гэтай адзінстве і вертыкалі ўлады. Дрэнная ўлада ці добрая, але яна трывала краіну,** — дадаў Прэзідэнт.

ПРА ЛІДАРАЎ І РЭЙТЫНГІ

У Аляксандра Лукашэнкі спыталі, як ён ставіцца да ідэі прыцягваць маладых людзей да кіраўніцтва (у тым ліку краінай) у якасці так званых дублёраў. Прэзідэнт адказаў, што лічыць гэта нармальным. «Гэта мала што дасць у жыцці, але калі вы гэта хочаце, гэта трэба зрабіць. Гэта будзе не на шкodu», — мяржуе ён.

Адно з пытанняў датычылася фінансавання маладзёжных праектаў з бюджэту. Найлепшыя са «100 ідэй для Беларусі» не проста падтрымліваюцца дзяржавай, але ўкараняюцца ў жыццё, заўважыў Прэзідэнт. Яшчэ адзін шлях давесці свае ідэі да дзяржаўнага ўзроўню — Маладзёжны парламент.

Магістранты з прафесійнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы спыталі, як кіраўнік дзяржавы адносіцца да дзяржаўна-прыватнага

«ТРЕБА ДАВЯРАЦЬ СТУДЭНТАМ»

Прэзідэнт пацікавіўся, як ідзе работа ў камісіі, якая займаецца справамі адлічэных за ўдзел у пратэстах студэнтаў, і акцэнтаваў неабходнасць уважліва разглядаць кожную просьбу аднавіцца на вучобе. «Можна быць там хтосьці выпадкова апынуўся. Можна, проста дараваць трэба камусьці. У некаторых ВНУ мы ўжо паглядзелі — там літаральна некалькі чалавек аднавіліся. Ад усіх астатніх самі студэнты адмовіліся. Таму трэба даваць студэнтам. Гэта не значыць, што

сістэмных памылак мы з вамі не дапусцілі».

Самае галоўнае — беларусам, усім сучаснікам, у тым ліку і моладзі, удалося пабудоваць першую суверэнную і незалежную дзяржаву ў гісторыі Беларусі са «скрываўленага» кавалка былой вялізнай імперыі. «І мне пашчасліва было першым Прэзідэнтам нашай суверэннай дзяржавы. Вось адсюль мая расу-

будзеце гаспадарамі роднай зямлі, з гонарам казаць: «Я беларус!»

партнёраў у фінансаванні ўніверсітэцкіх навуковых даследаванняў. «Адношуся абсалютна станоўча, — адказаў ён. — Я гатовы нават да эксперыменту ў гэтым плане на базе вашага ўніверсітэта. Стварыце такі фонд: колькі ўнясе прыватнік, столькі ўнясе і дзяржава. Паглядзім, як універсітэт патраціць гэтыя грошы. Я за».

Прадстаўнікі Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Машэрава спыталі, ці дастаткова, на думку Прэзідэнта, у краіне праграма па вызначэнні і развіцці маладзёжных лідараў, ці такім чалавекам дастаткова нарадзіцца. Многае, каб стаць лідарам, даецца ад нараджэння, лічыць Прэзідэнт. Знаходзіць такіх можна па-рознаму. У савецкія часы гэта рабіла камсамольская арганізацыя. Ён ухваліў любіць ініцыятывы, якія дазваляюць знаходзіць лідараў у маладзёжным асяродку цяпер.

Чарговае пытанне — пра міжнародны адукацыйны рэйтынг: ці варта гнацца за пазіцыяй у іх? Адказ Прэзідэнта: высокае месца ў такім рэйтынгу — рэч прыемная, але, на жаль, у іх зашмат палітыкі. «Вось мы былі, па-мойму, на 18-м месцы ў свеце па бясшчы, — нагадаў ён. — Да пратэсту. Потым нас закінулі аж на 146-е месца. Слухайце, у нас нешта такое ў грамадстве адбылося, што мы там на 146-м ці нейкім там месцы аказаліся? Ды глупства поўнае».

ПРА СКАРГІ НА СІЛАВІКОЎ

Адна са студэнтак спытала, на якой стадыі знаходзіцца разгляд скаргаў ад тых, хто пацярпеў ад пратэста, на іх думку, выкарыстання сілы з боку праваахоўнікаў падчас вулічных акцый з 9 да 13 жніўня. «Ці не разглядаеце вы магчымасць амністыі для тых, хто не здзейсніў цяжкіх правапарушэнняў?» — працягнула яна.

Аляксандр Лукашэнка выказаў сумненні наконт таго, што сіла была выкарыстана да людзей выпадкова і невінаватых, і не выключыў памілавання і аднаўлення, у прыватнасці, у ВНУ, тых, хто здзейсніў правапарушэнне падчас пратэстных акцый з-за памылкі.

«Трэба вельмі сур'ёзна разабрацца, бо гэта было ў грамадстве ўпершыню», — сказаў ён. **«Можна, нехта не сарыентаваўся. Трэба спакойна да гэтага падыходзіць і персанальна».**

Скаргі на сілавікоў ён назваў палітычнай акцыяй, мэта якой была адсекчы праваахоўнікаў ад канкрэтнай работы. «Мы трымаем гэта на кантролі. Мы гэтыя скаргі аб'ядналі, яны знаходзяцца на кантролі пэўных груп следчых. Гэта значыць, яны не раскіданыя па ўсёй краіне. Генеральны пракурор унёс такія прапановы. Мы іх разглядаем, але іх некалькі соцень, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Мы не можам на гэтыя скаргі (чыста з палітычнага пункту гледжання ўкінуць) кінуць увесь апарат Следчага камітэта і ўсіх аператывіўнікаў падраздзяленняў МУС».

Да лета расследаванні па іх будуць завершаны, выказаў упэўненасць беларускі лідар.

ПРА МАГЧЫМАСЦЬ РЕБРАНДЫНГУ БРСМ

Прэзідэнт паветамі, што ў яго ёсць прэтэнзіі да дзейнасці Беларускага рэспубліканскага саюза

моладзі, асабліва да цэнтральных органаў. Паводле яго слоў, неабходна дакладна вызначыць кірункі, за якія будзе адказваць гэтае грамадскае аб'яднанне, але ні ў якім разе нельга арганізацыю разбураць. «Каб менш нараканняў было ў яе бок і неабгрунтаваных чаканняў, трэба дакладна вызначыць тую тэматыку, па якой мы будзем працаваць. Напрыклад, студэнцкія будаўнічыя атрады — гэта самы магучы рух, які гістарычна застаўся за моладдзю, і іншыя. Вось вы-

значылі сем кірункаў і грамадства павінна ведаць, што БРСМ займаецца гэтымі пытаннямі і па іншых не звяртаецца. Мы не зробілі гэтага, як задумвалася», — расказаў пра сваё бачанне дзейнасці БРСМ кіраўнік краіны.

Па яго словах, каб павысіць аўтарытэт аб'яднання, трэба даць яго больш паўнамоцтваў. Напрыклад, яны могуць адказваць за налічэнне стыпендыі, падтрыманне парадку ў інтэрнаце, дзейнасць маладзёжных СМІ, масавыя мерапрыемствы. **«Каб мы не дзялілі нашы маладзёжныя арганізацыі, трэба вызначыць кірункі, па якіх яны будзе працаваць, і даць паўнамоцтвы»**, — заўважыў Прэзідэнт.

Ён адзначыў, што дзяржава можа падтрымліваць і іншыя юнацкія арганізацыі, якія з'яўляюцца ў краіне. Як, напрыклад, Маладзёжны парламент. «Мы яго падтрымліваем, таму што ён карысны. Праз гэты Маладзёжны парламент мы атрымаем новых лідараў. А БРСМ — маладзёжная масавая арганізацыя, магчыма, трэба правесці яе рэбрэндынг. Падумаем, як гэта зрабіць», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

ПРА ПРАТЭСТЫ Ў СНД

Адказваючы на адпаведнае пытанне студэнтаў, Прэзідэнт заявіў, што пасля беларускіх падзей у постсавецкіх рэспубліках не адносіцца расхлябанасць да пратэстаў.

«Асаблівае ўварванне ў Беларусь была звязана з тым, што ўдар вырасцілі нанесці па адносна моцнай, маналітнай дзяржаве. Для «каляровай рэвалюцыі» ў нас падстаў не было», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка. Па яго словах, гэта была праверка: калі пройдзе ў Беларусі, магчымы пратэсты і ў іншых краінах. Другая прычына расхлябанасці сітуацыі ў нас — праз Беларусь атрымаць трамплін супраць Расіі. «Расійскае кіраўніцтва

зрабіла адпаведныя высновы з беларускага вопыту, і яны падрыхтаваліся да гэтага, — заўважыў кіраўнік краіны. — Будучы пацыхістаць у залежнасці ад таго, якая будзе масавасць гэтых працэсаў, будзе і іх інтэнсіўнасць. Я бачу, што да верасня, да думскіх выбараў будучы да гэтага рыхтаваць грамадства. Хтосьці памятае стральбу па Бельям доме ў Расіі, і камусьці карціць. Хтосьці думае, што гэта паўторчыца. Ніколі гэта не паўторчыца».

Курсант з Гродна спытаў Аляксандра Лукашэнка, хто для яго з'яўляецца патрыётам. Пытанне складанае і ў той жа час заезджанае, прызнаўся Прэзідэнт. «Ну, напэўна, той, хто любіць сваю краіну. Гэта фундаментальнае ў гэтым паняцці азначэнне. Чалавек, які адданы сваіму, і які не шкадуе сваё жыццё, калі абараняе нацыянальнае, роднае, сваю краіну ў цэлым», — дапоўніў ён адказ.

Пытанне з Брэсцкага ўніверсітэта было пра мэтазгоднасць цэнзу-

ры ў сацыяльных сетках. Кіраўнік дзяржавы ўпэўнены, што абмежаванні ў інтэрнэце будуць, але народзяцца яны не ў Беларусі. «Напэўна той, хто спарадзіў гэтага змея і выпусціў з бутэлькі, той і павінен гэты працэс пачынаць», — сказаў ён і дадаў, што апошня падзея ў ЗША да гэтага вядуць.

Павіны быць пэўны кантроль і жорсткая забарона на ўмяшанне ў асабістае жыццё і на разбурэнне грамадска-палітычнага ладу дзяржавы, перакананы Аляксандр Лукашэнка. **«Дзякуючы сацыяльным сеткам мы можам зараз нарадзіць планетарную рэвалюцыю»**, — перакананы ён. — Вы бачыце, што ва ўсіх краінах, нават афрыканскіх, адбываюцца падобныя падзеі, якія кіруюцца праз гэтыя сеткі і кіруюцца не на месцы, як у нас было».

Так, мы стым на парозе прыняцця абмежавальных мер у глабальным сьцеіве, сказаў Прэзідэнт і напярэды, што ў адносінах да тых, хто займаецца дэструктыўнай і супрацьпраўнай дзейнасцю ў інтэрнэце з тэрыторыі Беларусі, будучы прынятыя самыя жорсткія меры на працягу найбліжэйшых некалькіх месяцаў. «Але не цэнзура. Цэнзура, напэўна, ужо знікла ў мінулае. Выберам тыя меры, якія павінны абараніць дзяржаву і народ», — заявіў ён і дадаў, што адпаведныя заканадаўчыя змяненні будуць прынятыя неадкладна.

Пытанне пра мару кіраўнік краіны назваў банальным, яго задаюць пастаянна, але да гэтага часу ў Прэзідэнта няма адказу.

«Раніцай прачнуўся — Сергеенка (кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта. — **Зв.»**) графік на стол бах! Да абеду я павінен публічныя мерапрыемствы правесці, што вы бачыце па тэлевізары. Потым раскачаўся. Мне чамадан дакументаў на стол — бах. Я іх кілаграмамі

вымяраю. Калі пуд ёсць — гэта добра. Калі больш за пуд — гэта два чамаданы, ужо цяжка. І так, як вавёрка ў коле», — распісаў свой графік Аляксандр Лукашэнка.

Ён згадаў, што аднойчы пра яго мару запыталі ўрачы з «чырвонай» зоны і адзначыў: марыць, каб хоць аднойчы людзі яму сказалі «дзякуй» за яго працу. Але тым не менш прэзідэнцкага адказу на пытанне пра мару, як адначасна Аляксандр Лукашэнка, у яго няма.

«Пайду ад адваротнага. Я не хачу, каб тое, што мы зрабілі разам, сваімі рукамі, гэта наша краіна, калісьці знікла і развалілася. Гэта вельмі актуальна. Заўтра ў мяне будуць іншыя мары, бо краіна жыве шматпаланава, у розных кірунках, ёсць розныя тэндэнцыі ў развіцці, і ў мяне там усюды ёсць жаданні», — канстатаваў кіраўнік краіны.

Ён адзначыў, што да Усебеларускага народнага сходу вырашыў сфармуляваць адказ на пытанне пра мару і там яго агучыць.

«Куча пытанняў, якія даводзіцца вырашаць. Ды і пратэстуюць некалькіх спыняць па-добраму. Не будзем жа пастаянна з імі біцца на вуліцах. Бо тады што гэта за дзяржава? І усюды я мару, не адрываючыся ад рэальнасці. Але часам неабходна быць романтикам, каб бачыць перспектывы развіцця сваёй дзяржавы», — падзліўся Прэзідэнт.

ПРА НОВЫЯ ПРАВІЛЫ ПАСТУПЛЕННЯ Ў ВНУ

Прэзідэнт расказаў, што кожную вясну ў яго рабочых планах — падрыхтоўка да ўступнай кампаніі, фарміраванне адпаведных камісій. Ён звярнуў увагу, што да сёлета ўступнай кампаніі ён даручыў міністру адукацыі вырашыць, як яе будучы праводзіць, як сумесіць адзіны дзяржаўны экзамен і індывідуальнае апытанне абітурыентаў.

«Гэта вельмі складанае пытанне. У нас вопыт ёсць у гэтым плане», — дадаў кіраўнік краіны.

ПРА САКРЭТЫ Выхавання

«Я сваё сына, асабліва маладшага, выхоўваў проста: рабіў на яго вачач тое, што павінен рабіць ён», — прагучаў адказ на пытанне пра сакрэты выхавання Прэзідэнтам уласных дзяцей.

Ён расказаў пра музычныя здольнасці Мікалая і пра тое, што ў свой час настаяў, каб той атрымаў музычную адукацыю. Тое ж датычыцца і заняткаў спортам. «Мая парада: калі вы не ўмееце ўсяго гэтага рабіць самі, знайдзіце чалавека, каб хоць бы аднойчы яго, дзіця, аकुцунь у нешта. Калі ўбачыце, што яму гэта падабаецца, наспрабуюць развіваць. Гэта потым усё акупіцца. Але абавязкова — вучоба, — рэзюмаваў кіраўнік дзяржавы. — Сакрэт адзін — рабі я я. І вынік будзе. Добры».

«Рабіце ўсё ў свой час. Таму што ў будучым у вас не будзе часу зрабіць тое, што не змаглі зрабіць учора». Зрабіце гэта сёння», — такім наказам Прэзідэнт завяршыў размову са студэнтамі.

Марыя ДАДАЛКА,
Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

«СУЧАСНЫ МІЛІЦЫЯНЕР — ВЕЛЬМІ ТВОРЧЫ ЧАЛАВЕК»

Разам супраць злачыннасці

Адбылася сустрэча міністра ўнутраных спраў генерал-лейтэнанта міліцыі Івана КУБРАКОВА з часовым павераным у справах Дзяржавы Катар у Рэспубліцы Беларусь Мешаалем аль-Атыя. Асноўнай тэмай размовы сталі актуальныя кірункі беларуска-катарскага супрацоўніцтва ў праваахоўнай сферы, паведамлілі ў прэс-службе МУС.

— Адносіны паміж Беларуссю і Катарам характарызуюцца ўзаемнымі павагай і даверам. Існуе высокі ўзровень ўзаемазразумення, і няма ніякіх супярэчнасцяў, якія б абцяжарвалі развіццё нашых кантактаў, — падкрэсліў у прывітальным слове Іван Кубракоў. Ён пацвердзіў гатоўнасць ведамства да ўмацавання ўзаемадзеяння па розных кірунках.

У сваю чаргу, Мешааль аль-Атыя выказаў упэўненасць, што супрацоўніцтва паміж міністэрствамі ўнутраных спраў Дзяржавы Катар і Рэспублікі Беларусь будзе і ў далейшым мець дынамічны і плённы характар.

Інфармацыя будзе канфідэнцыяльнай

Персанальныя даныя для выдачы ID-картак будучы збірацца ў закрытай інфармацыйнай сістэме. Пра гэта расказаў начальнік Дэпартаменту па грамадзянстве і міграцыі Міністэрства ўнутраных спраў Аляксея БЯГУН у праграме «Аб'ектыўна» на тэлеканале АНТ.

Ён адзначыў, што метадыка збору персанальных даных, якія будуць выкарыстоўвацца ў біяметрычных дакументах, не мае на ўвазе падключэння да інтэрнэту.

— Гэта закрытая інфармацыйная сістэма, у якую ўваходзяць толькі супрацоўнікі на падставе адпаведных ключоў. І толькі гэтыя супрацоўнікі змогуць прыняць, апрацаваць заяўку і накіраваць яе ў цэнтр персаналізацыі. Але і самі грамадзяне мусяць уважліва ставіцца да сваіх дакументаў і нікому іх не перадаваць. Тады і скампраметаваць персанальныя даныя будзе немагчыма.

Але што рабіць, калі картка будзе страчана?

— У такім выпадку трэба апераўтуна заявіць аб гэтым у міліцыю, каб яна анулявала лічбавы подпіс і фактычна абвясціла бланк дакумента несапраўдным, — гаворыць Аляксей Бягун.

Калі ж пачнецца выдача біяметрычных дакументаў? Неабходная інфраструктура ў краіне ўжо створана. Ды і комплекс падрыхтоўчых мерапрыемстваў практычна завершаны. Засталося пачакаць, пакуль будзе падпісаны адпаведны указ. Але гэта не азначае таго, што на наступны дзень людзі змогуць атрымаць біяметрычныя пашпарты і ID-карткі. Яшчэ да трох месяцаў спатрэбіцца для таго, каб вырашыць усе арганізацыйна-тэхнічныя мерапрыемствы.

— Мы павінны яшчэ зацвердзіць палажэнне аб бланкавых дакументах, накіраваць дадзеныя дакументы ва ўсе міжнародныя арганізацыі, з якімі заключаны адпаведныя дагаворы, — адзначыў Аляксей Бягун. — Гэта будзе зроблена для таго, каб за 60 дзён правесці сертыфікацыю, атэстацыю сістэмы аховы інфармацыі і вырашыць цэлы шэраг іншых тэхнічных пытанняў.

Як мы памятаем, Шэрлак Холмс любіў граць на скрыпцы ў вольны час. Тым самым ён знаходзіў сябе не толькі ў сферы раскрыцця злачынстваў, але і ў творчасці. Гэтым шляхам ідуць і сучасныя міліцыянеры. Але як гэта адбываецца? Пра культурнае жыццё беларускіх органаў ўнутраных спраў — наша гутарка з начальнікам цэнтра культурна-выхаваўчай работы МУС маёрам міліцыі Антонам САНКЕВІЧАМ.

— Сваю гісторыю мы адлічваем з 15 лістапада 1920 года. Менавіта тады была створана культурная камісія міліцыі БССР. У архівах захаваліся пратаколы нарад, на якіх прымалася рашэнне аб адкрыцці клубаў. Цікава, што хоць у тая часы Мінск быў па насельніцтве амаль на два парадкі меншы, чым цяпер, але менавіта тады ў нашым горадзе былі адкрыты ажно два клубы міліцыі. Сучасны ж цэнтр культурна-выхаваўчай работы быў створаны ў 2009 годзе пасля шэрагу рэарганізацый.

«Так павялося, што чалавек у пагонах нярэдка асацыюецца выключна са спецыялістам, які мае нейкі інструментарый і спецыфічную колькасць навыкаў, дастатковых для раскрыцця злачынства і аховы грамадскага парадку. Але насамрэч міліцыянер — адна з самых творчых прафесій. Раскрыць складанае злачынства без творчых здольнасцяў практычна немагчыма».

І гэта не проста будынак, дзе адбываецца пэўны творчы працэс або дэманстрацыя яго выніку. Наша місія ў тым, каб паспрыць супрацоўнікам, якія не маюць

А зараз рыхтуем 3D-тур. Таксама пашыраем магчымасці аўдыягіды. Пакуль што ён працуе на трох мовах — беларускай, рускай і англійскай. Зараз залісваецца гуквае суправаджэнне на кітайскай. А за гэты год мяркуем дадаць да яго яшчэ тры мовы — нямецкую, французскую і іспанскую. Справа ў тым, што нас наведвае вельмі шмат замежных гасцей, у тым ліку ў складзе дэлегацый.

Але галоўнае рэчышча працы цэнтра палягае ў правядзенні разнастайных сацыякультурных мерапрыемстваў. Гэта ўся работа, якая датычыцца святкавання памятных і дзяржаўных дат, дзён стварэння падраздзяленняў ведамства. А менавіта — пачынаючы ад распрацоўкі сцэнарнага плана, усіх нюансаў правядзення і заканчваючы практычнай часткай яго ўвасаблення.

— **Наколькі папулярная самадзейнасць у беларускай міліцыі?**

— Так павялося, што чалавек у пагонах нярэдка асацыюецца выключна са спецыялістам, які мае нейкі інструментарый і спецыфічную колькасць навыкаў, дастатковых для раскрыцця злачынства і аховы грамадскага парадку. Але насамрэч міліцыянер — адна з самых творчых прафесій. Раскрыць складанае злачынства без творчых здольнасцяў практычна немагчыма. І нас вельмі радуе, калі яны развіваюцца праз сцэнічнае ўвасабленне. Напрыклад, у вакальным жанры ці ігранні на

Творчыя конкурсы мы ладзім для таго, каб чалавек пераадолеў псіхалагічны бар'ер перад сцэнай. Бывае так, што хтосьці добра іграе для родных і блізкіх на гітары, а вось каб выйсці з тым жа рэпертуарам перад незнаёмымі людзьмі... Для таго мы самі выязджаем на месцы і адбіраем будучыя канкурсантаў.

— **Каго б вы маглі назваць сярод персаналій?**

— У Гомелі працуе оперупаўнаважаны, які жыве на вёсцы. Ён уласнаручна аднавіў некалькі старадаўніх гармонікаў. Разам з пажылымі людзьмі, якія там жылі, ён рэканструе аўтэнтчныя абрады. Сумесна з жонкай яны ткуць вопратку на старых кроснах. Можна згадаць оперупаўнаважанага з Магілёва. Калі ён яшчэ вучыўся ў інстытуце МУС, то ўдзельнічаў у шматлікіх творчых конкурсах, а неўзабаве будзе спаляць на святковым канцэрце. Таксама ў нас ёсць супрацоўнік, які вельмі прыгожа малюе. Напрыклад, ён уласнаручна адзобіў календар на 2021 год народны

на які змешчаны музычныя кампазіцыі на вершы беларускіх паэтаў ва ўласным выкананні.

Ёсць сярод нас і людзі, якія авалодалі жанглёрскім майстэрствам. Некаторыя супрацоўнікі шчыруюць на ніве дэкарэацыйна-прыкладнай творчасці. У музеях абласных падраздзяленняў і ГУУС Мінгарвыканкама пастаянна ладзяцца выстаўкі нашых супрацоўнікаў. Таксама сярод міліцыянераў шмат людзей, якія спрабуюць сябе ў прозе, паэзіі.

У нас вялікая колькасць аўтараў, якія сярод ветэранаў, так і дзейных супрацоўнікаў. Спецыфіка нашай працы ў тым, што цікавая фактура набярэцца заўжды. А да 100-годдзя беларускай міліцыі мы выпусцілі альманах, у якім сабралі найлепшыя творы.

Апрача таго, сябруем з вядучымі тэатральнымі ўстановамі, мастацкімі калектывамі, рэжысёрамі, перыядычна запрашаем іх на нашы вучэбна-метадычныя зборы і прыязджаем самі да іх.

— **Калі супрацоўнік міліцыі выходзіць на пенсію, ён працягвае займацца творчасцю?**

— Так, у нас вельмі трывалы сувязі з ветэранскай арганізацыяй. Канешне, самыя вядомыя ў краіне міліцыянер, які з'яўляецца аўтарам шматлікіх цікавых кніг, — гэта кіраўнік Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай Чаргінец. Мы з ім вельмі актыўна супрацоўнічаем па многіх кірунках. Можна таксама згадаць Канстанціна Цыбульскага. Ён ветэранскаму аргану ўнутраных спраў, зараз працуе ў Дэпартаменце аховы вольнанаёмным супрацоўнікам. А па-за рамкамі службы ён — паэт, які да таго ж спявае песні на ўласныя творы. У яго выйшла некалькі зборнікаў паэтычных твораў, ён член Саюза пісьменнікаў Беларусі. Паэт Мікалай Оськін пэўны час служыў у чарнобыльскай зоне. Вярнуўшыся адтуль, ён пачаў пісаць пра ўбачанае.

— **Ці заканчвалі міліцыянеры, якія шчыруюць на ніве творчасці, адпаведныя навуцальныя ўстановы?**

— Так, у нашых шэрагах ёсць супрацоўнік, які спачатку асвойвалі творчыя спецыяльнасці, але з розных прычын пайшлі служыць менавіта ў міліцыю. А ёсць і аматары, самавукі, якія вырашчалі свой талент доўгія гады ў вольны ад службы час і дасягнулі невялікіх поспехаў.

Таму ўсё, што трэба для творчасці, у нас ёсць. Галоўнае — мець жаданне!

Фота МУС.

дадатковай колькасці вольнага часу, развіццё ў сабе культурны пачатак, а таксама дапамагчы ім далучыцца да самастойнага вывучэння дзяржаўных і суветных здабыткаў у гэтай сферы.

Адзін з кірункаў дзейнасці цэнтра шырока вядомы і па-за межамі Міністэрства ўнутраных спраў. Гэта музей ведамства, дзе сабрана мноства цікавых экспанатаў.

— Нядаўна мы стварылі анлайн-экскурсію па нашым музеі.

музычных інструментах. І творчы патэнцыял у нашых міліцыянераў пачатак, а таксама дапамагчы ім далучыцца да самастойнага вывучэння дзяржаўных і суветных здабыткаў у гэтай сферы.

У складзе Міністэрства ўнутраных спраў зараз дзейнічаюць тры эстаблываны калектывы. Адзін з іх — духавы аркестр ГУУС Мінгарвыканкама. Два іншыя маюць дачыненне да ўнутраных войскаў — узорна-паказальны аркестр і ансамбль песні і танца.

мі матывамі. Увогуле, для мяне сучасны міліцыянер выглядае як эстэтычна падкаваны, начытаны чалавек, які разбіраецца ў асноўных тэндэнцыях мастацтва, кваліфікаваны і адданы Айчыне.

Летась Аляксандр Аўраменка, саліст ансамбля песні і танца, быў ганараваны медалём Францыска Скарыны. А начальнік бюро пашпартызцыі насельніцтва УУС Магілёўскага аблвыканкама Віталій Астанковіч самастойна стварыў музычны дыск «Сцежкі каханья»,

Для душы

ПАД ЗНАКАМ САВЫ

Добра, калі чалавек мае хобі. Гэты занятак спрыяе ў вольны час псіхалагічнай разгрузцы і маральнаму адпачынку. Але хобі пэўным чынам можа перасякацца з працоўнай дзейнасцю, прычым у даволі незвычайным ракурсе.

Першы намеснік начальніка Мінскага абласнога ўпраўлення Дэпартамента аховы МУС Беларусі — начальнік аддзела міліцэйскай, ваенізаванай і вартавой аховы падпалкоўнік міліцыі Сяргей ЕРМАЛОВІЧ мае незвычайнае захапленне. Вось ужо больш за дзесяць гадоў ён калекцыянуе... фігуркі соў. Выявы драпежных лясных птушак вельмі даўно сталі сімвалам дэпартамента. Вядома, што сава мае шмат адметных здольнасцяў: яна бачыць у цемры, валодае вокамнай раэакцыяй і выразнай інтуіцыяй. А пры ўсім гэтым — вельмі адчувальная, таму не робіць рэзкіх рухаў. Наадварот, яна заўжды ўраўнаважаная і спакойная.

Збор соў у Сяргея Ермаловіча вельмі багаты. У ім ужо больш за сто самых розных экспанатаў. Але з чаго ж усё пачалося?

— Самы першы экзэмпляр у мяне з'явіўся больш за дзесяць гадоў таму. 29 кастрычніка Дэпартамент аховы адзначае дзень свайго ўтварэння. І вось да гэтай даты я набыў некалькі сувеніраў для аднаго саслужыўца. Выбраў тады вельмі прыгожую саву, аздобленую шклярусам. Але так здарылася, што падарунак я ўручыць так і не здолеў... А пасля свята прайшло, нагода прапала. Вось так сувенір стаў у шафе колькі часу. Ён мне вельмі падабаўся, і таму я пераставіў яго на бачнае месца. А пасля думаю: нечага тут у кампазіцыі не хапае. Паставіў яшчэ адну саву, пасля да яе дадалася яшчэ некалькі... Паступова пра гэтае захапленне даведаліся саслужыўцы, сябры, знаёмыя. Калі яны ездзілі ў іншыя краіны, то прывозілі мне адтуль фігуркі соў. І ўсе непадобныя адна на адну, — расказаў афіцэр.

Але на фота трапіў не увесь збор. Справа ў тым, што не так даўно Сяргей Ермаловіч быў пераведзены на новае месца службы з Чэрвеня, дзе ён узначальваў мясцовы аддзел Дэпартамента аховы. Таму пакуль што ў Мінск патрапілі самыя лепшыя экзэмпляры. Мяркуюцца, што ўся калекцыя будзе выстаўлена ў абласным упраўленні на бачным месцы.

Самая ж незвычайная сава са збору мае нямецкае паходжанне.

— Увогуле, я памятаю, як у мяне з'явіўся кожны экспанат, — згадвае суразмоўнік. — Але прывезены з Германіі — самы незвычайны. Гэтая сава цалкам зроблена з натуральных матэрыялаў: галінак, шшычак, саломкі. Усё гэта змацавана клемам. Зроблена яна не фабрыч-

ным чынам, а ўручную. Таму я стараюся гэтую саву як мага менш перасоўваць.

Ёсць у калекцыі Сяргея Ермаловіча і іншыя незвычайныя экзэмпляры. Напрыклад, адна з фігурак зроблена з чорнага граніту. А побач з ёй стаіць сава-матрошка... Яшчэ адна фігурка цікавая тым, што мае свісток.

— А вось чучалы я не вітаю, — адзначае суразмоў-

нік. — Аднойчы здабыў, але адчуваў, як быццам ад яго ідзе нейкі негатыв. Таму перадаў на захоўванне ў іншую калекцыю. Затое калі выбіраешся ў лес, то саваінае вуханне вельмі прыемнае для сляху. Аднойчы нават бачыў удзенне, як гэтая птушка ляцела. І гэта сапраўды зачароўвае.

— Як вядома, лясная птушка стала яшчэ і сімвалам мудрасці. — Нездарма вось ужо колькі дзесяцігоддзяў з'яўляецца «Што? Дзе? Калі?» змагаюцца за тое, каб выйграць Вялікую крышталёвую саву...

— Не, у нашай сям'і ніхто не гуляе ў інтэлектуальныя гульні на прафесійным узроўні. Але я прыкмеціў нека, што мае дзеці карыстаюцца развіццёвымі мабільнымі праграмамі. Іх цікавіць не стралялікі, а праграмы, скіраваныя на развіццё логікі. І мне гэта падабаецца.

Між іншым, старэйшы сын Сяргея Ермаловіча вырашыў працягнуць дынастыю. Ён пайшоў вучыцца ў Акадэмію Міністэрства ўнутраных спраў, сёлета мусіць атрымаць лейтэнанцкія пагоны.

— Прывітанні ў армію, я трапіў ва ўнутраныя войскі.

Адрозна пасля звальнення ў запас, у снежні 1998-га, прыйшоў у міліцыю. Службу пачынаў у Чэрвені. Пасля завочна скончыў Акадэмію МУС і быў прызначаны на пасаду старшага інспектара групы ваенізаванай і вартавой аховы.

— Але ж служба ў маленкім горадзе адрозніваецца ад той, якая мае месца быць у сталіцы.

— Спецыфіка ў тым, што супрацоўнікі міліцыі і людзі ведаюць адзін аднаго хіба не ва ўсім. Ёсць такі добры выраз — «ведаеш усіх, вітаешся праз аднаго». І шанцаў «перамяніць абстаноўку» пасля службы ў вольны час, прыехаўшы дадому на другі канец таго ж Мінска, тут проста няма.

Сяргей Ермаловіч — не толькі кадравы афіцэр. У лютым 2018 года ён быў абраны дэпутатам мясцовага Савета дэпутатаў дваццаці васьмага склікання. І ўжо ў першы год работы на гэтай пасадзе дапамог выправіць адну памылку.

— У вёсцы Іванічы на Чэрвеньшчыне ёсць помнік мясцовым жыхарам, што загінулі ў гады Вялікай Айчыннай. Доўгі час за ім ніхто не даглядаў. Помнік пакрысе разбураўся. Міліцыянеры ўзялі над ім своеасаблівае шэфства і прывялі яго ў належны выгляд. Пабачыўшы, што мы пачалі яго добраўпарадкаваць, да нас сталі падыходзіць мясцовыя жыхары. Адна жанчына і падзялілася з намі сваёй гісторыяй. Аказалася, што на гэтым помніку ўшанавана памяць яе цесця. Але некалькі атрамалася, што яго прозвішча было напісана з памылкай. Бабуля так і казалася: ну вось я хутка сяду, і ніхто не будзе ведаць, што тут дапушчана такая хіба. Паднялі ваенныя архівы, зробілі запыт у ваенкамат — аказалася, што сапраўды, прозвішча на помніку было пазначана няправільна. Сітуацыю неўзабаве выправілі. Тым самым вярнулі хай на першы погляд і невялікую, але вельмі значную для нашчадкаў часцінку гістарычнай памяці.

Фота дадзена МУС Беларусі.

Добрыя справы

Вярнуць прапажу

Пенсіянерка Марыя Г., якая жыве ў Асіповічах, надоечы звярнулася па дапамогу ў мясцовы РАУС. Яна папрасіла дапамагчы ёй адшукаць сумку, дзе ляжалі яе дакументы. Напярэдадні жанчына абышла адрозна некалькі адміністрацыйных будынкаў, а пасля зашла купіць прадукты. І па дарозе недзе забыла сумку. А вось дзе менавіта, не ўспомніла.

Участковы інспектар капітан міліцыі Юрый Андрэйкаў распятуў бабулю, куды яна хадзіла ў той дзень. Пасля сам выправіўся па тым жа маршруце. Аднак ні на мясцовай аўтастанцыі, ні ў раённым судзе пошукі плёну не далі. Апошнім месцам, дзе тэрэтычна магла быць сумка, заставалася

прадуктовая крама. І сапраўды — каштоўны груз міліцыянеру перадаў вартуанік.

Бабуля ад усёй душы падзякавала ўчастковаму і паабяцала быць уважлівай да сваіх рэчэй.

А ў сярэдзіне студзеня супрацоўнікі патрульна-паставой службы міліцыі Магілёўскага аддзела ўнутраных спраў на транспарце падчас абходу залы чакання чыгуначнай станцыі Магілёў-1 звярнулі ўвагу на стойку каля камер захоўвання. Там ляжаў вялікі чорны партманет, у якім былі пашпарт, банкаўскія карткі і мабільны тэлефон.

Навіна пра знаходку адрозна з была перададзена ў аперацыйна-дзяжурную службу аддзела. Гаспадар рэчэй быў тут жа ўстаноўлены. Ім аказаліся 20-гадовы жыхар Клімавіч Антон Л. З ім тут жа звязаліся старшы інспектар-дзяжурны. Малады чалавек спачатку здзіўліўся, даведаўшыся, што забыў

каштоўныя рэчы ў зале чакання. Пасля ён прыйшоў у аддзел унутраных спраў на транспарце па свае рэчы і падзякаваў міліцыянерам за уважлівасць і аперацыйнасць.

Дапамагчы на холадзе

Арктычны антыцыклон, які «завітаў» на Беларусь два тыдні таму, ускладніў сітуацыю з транспартам. Праз анамальна нізкія тэмпературы ў аўтамабільях замярзалі дызель і паліўныя сістэмы.

16 студзеня нарад дарожна-патрульнай службы аддзела ДАІ Асіповіцкага РУУС у складзе старшага лейтэнанта міліцыі Вадзіма Хадасевіча і лейтэнанта міліцыі Мікі-

ты Скарабагатава патруляваў мясцовасць. Увагу афіцэраў прыцягнуў аўтамабіль BMW, які стаў каля пешаходнага перахода пасля аднаго праезнай часткі.

Міліцыянеры спыталі ў кіроўцы, ці не патрэбная яму дапамога. Той расказаў, што ў машыне, хутчэй за ўсё, замерзла паліўная сістэма. Вадзіцель шмат разоў спрабаваў завесці аўтамабіль, але безвынікова. Каб крыху сагрэцца, ён сеў у салон. Якраз у гэты момант да яго і падышлі супрацоўнікі ДАІ. У выніку аўтамабіль быў адрэаграваны на найбліжэйшую стаянку.

— Я ехаў ад бацькоў. На ходу ў аўтамабіль замерзла паліва. Калі б не гэтыя хлопцы, я не ведаю, што рабіў бы. Я адзін, дарога слізкая. Яны проста пад'ехалі, дапамаглі, падштурхнулі. Дзякуй ім вялікі!

Матэрыялы выпуску падрыхтаваў Вальяр'ян ШКЛЕННІК.

ДОБРЫЯ ЗАРПЛАТЫ — МОЦНЫ ДАБРАБЫТ

Што яшчэ абмеркавалі дэлегаты абласнога сходу ў Барысаве

310 дэлегатаў Міншчыны на VI Усебеларускі народны сход сабраліся ў Барысаве на рэгіянальным сходзе, каб абмеркаваць тое, што ўдалося зрабіць за пяць мінулых гадоў і на што варта звярнуць увагу ў наступнай пяцігодцы.

Як адзначыў першы намеснік старэйні Мінаблвыканкома Сяргей ЛЯЎКОВІЧ, за апошнія пяць гадоў дасягнулі шмат станоўчага. Аб'ём валавога рэгіянальнага прадукту па-

веньскага, Маладзечанскага раёнаў і ў горадзе Жодзіна. Гэта дазволіць вынесці прамысловыя прадпрыемствы з Мінска. У планах — стимуляванне развіцця гарадоў, дзе пражывае звыш 80 тысяч чалавек. Гэта Барысаў, Маладзечна, Салігорск.

Кіраўніцтва вобласці на першае месца ставіць дабрабыт людзей, а гэта значыць, і павелічэнне заробатнай платы. Значная ўвага будзе ўдзяляцца развіццю аддаленых ад Мінска тэрыторый — паўднёвай і паўночнай частак Міншчыны.

ваюць інвестыцыйныя праекты. Буйныя прадпрыемствы вобласці насуперак складаным умовам працягваюць рухацца наперад.

Сацыяльна-эканамічнае развіццё мае на мэце перш за ўсё павышэнне якасці жыцця насельніцтва, умацаванне эканамічнага патэнцыялу, лічбавую трансфармацыю, стварэнне дабраўтворнага асяроддзя ў рэгіёнах.

це іх доля звыш 30%. Больш актыўна будзе весціся работа па прыцягненні інвестыцый у выніку прыватна-дзяржаўнага партнёрства. Любая ініцыятыва знойдзе падтрымку ў кожным рэгіёне вобласці.

— Паколькі мы з'яўляемся цэнтральным рэгіёнам, то геаграфічнае становішча абавязвае развіваць сферу транспартных паслуг. Тысячы тон грузаў праходзяць праз Мінскую вобласць з Усходу на Захад і ў адваротным напрамку. Гэта стымула будаваць дарогі, сэрвісныя цэнтры, аўтацэнтры, — падкрэслівае Сяргей Ляўковіч. — У сацыяльнай сферы таксама плануецца шмат аб'ектаў. Летась мы адкрылі 20 дзіцячых садкоў. У гэтай пяцігодцы плануем узвесці 30 школьных і дашкольных устаноў, рэканструюваць больш як 80 аб'ектаў.

Як адзначыў Сяргей Ляўковіч, з дыялагавых пляцовак вынікае, што людзей перш за ўсё хвалюць жыллёвыя пытанні і ўзровень заробатнай платы. Што датычыцца жылля, у бягучай пяцігодцы не выключана будаўніцтва шматкватэрных дамоў, але будзе выдзяляцца больш зямельных участкаў для індывідуальнай забудовы. У сувязі з чым плануецца ствараць адпаведную інфраструктуру. Гэта датычыцца камфортных дарог з цвёрдым пакрыццём.

Амбіцыйныя задачы ставяцца і ў сельскай гаспадарцы. На пяцігодку запланаваны рост аб'ёмаў вытворчасці аграпрамысловай прадукцыі на ўзроўні не менш як 111%, а таксама выпуск экалагічна чыстых, бяспечных прадуктаў.

Кіраўніцтва вобласці на першае месца ставіць дабрабыт людзей, а гэта значыць, і павелічэнне заробатнай платы. Значная ўвага будзе ўдзяляцца развіццю аддаленых ад Мінска тэрыторый — паўднёвай і паўночнай частак Міншчыны.

Па словах міністра эканомікі Аляксандра ЧАРВЯКОВА, сацыяльна-эканамічнае развіццё мае на мэце перш за ўсё павышэнне якасці жыцця насельніцтва, умацаванне эканамічнага патэнцыялу, лічбавую трансфармацыю, стварэнне дабраўтворнага асяроддзя ў рэгіёнах. Што наконт медыцыны, то тут з'явіцца новая абласная балініца, установы аховы здароўя ў некалькіх райцэнтрах.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Слова — удзельнікам

«Трэба вяртаць моладзь з віртуальнай рэальнасці»

Мікалай БАРЫСЕНКА, кіраўнік Магілёўскага абласнога гісторыка-патрыятычнага пошукавага клуба «Вікіру»:

— На Усебеларускім народным сходзе хацелася ў данесці праблему сённяшняга дня ў выхаванні моладзі. Мы адраваліся ад практычнай работы з ёй, звылі яе да фармальнасці. Вынікі дзейнасці ўстаноў адукацыі і педагогаў падвобразілі на занятых імі месцах у віртуальных конкурсах, колькасці дыпламаў у абласных і рэспубліканскіх мерапрыемствах, на якіх, дарэчы, накіроўваюцца адораныя навучэнцы. Адыбўўся перакош матывацыі ў лагоні па падрыхтоўцы пераможцаў. Асноўная маса школьнікаў засталася за бортам і не ахопленая такімі мерапрыемствамі.

Чаму для некаторых «спадчыннікаў Перамогі» вайна становіцца далёкай? Іх усёведныя гаджэты ніколі не дадуць уяўлення аб тым, што такое для кожнай пацярпелай у Вялікай Айчыннай вайне сям'і «памяць крыві». Як гэта страшна — не мець магчымасці прыйсці на магілу загінулага ў баі сына, бацькі, дзедка або прадзеда, бяскоштова шукаць і не знаходзіць на мемарыялах іх імяны... У зніклых без вестак няма нават даты смерці. Калі б сучасныя юнакі і дзяўчаты хоць раз пабывалі на месцы пошукавай экспедыцыі і ўбачылі поле, белае ад чалавечых костак, прабітыя кулямі чэрапы, разарваныя снарадамі чалавечыя астанкі, яны б не здраджвалі памяці сваіх продкаў.

Пошукавая работа — гэта наш парэдні край барацьбы за савецкіх салдат і мірных жыхароў, за захаванне сапраўднай гісторыі вайны. Сіла — у праўдзе, а праўда — у архіўных дакументах і палявых даследаваннях.

Краязнаўства, пошукавая работа, экскурсіі па родных мясцінах — найважнейшая частка патрыятычнага выхавання. Гэта рэальная работа, якая, за рэдкім выключэннем, цяпер ледзь жывая. Часта і тут усё вядзецца да аўтобусных экскурсій падчас аздараўлення. Ды і як развіваць масавасць, калі яшчэ ў 2011 годзе ў Магілёўскай вобласці было 19 дзіцячых цэнтраў турызму і краязнаўства, а ў 2020-м іх засталася толькі шэсць? Усё часцей мы абмяжоўваемся флэш-мобамі, агітпрабегамі і бадзёрымі «крычалкамі». Пасля іх у моладзі людзей, акрамя прыгожага сэлфі, нічога на памяць не застаецца. Трэба аднавіць тое, як гэта было ў 1960-я — 1990-я гады, масавыя паходы, экспедыцыі, экскурсіі і падарожжы для дзяцей і прадугледзець для гэтага фінансаванне. Неабходна, каб плата за праезд на чыгуначным транспарце для арганізаваных дзіцячых экскурсійных груп была мінімальнай, а яшчэ лепш яе наогул адмяніць. Трэба адрадыць дзіцячыя краязнаўчыя і пошукавыя лагеры з пражываннем у палатках у палявых умовах, прадугледзець аплату кіраўнікам музеяў устаноў адукацыі як пярвічным цэнтрам патрыятычнага выхавання навучэнцаў, рэгулярна праводзіць сустрэчы дзіцячых аўдыторый з вядомымі гісторыкамі, краязнаўцамі і пісьменнікамі. Трэба зрабіць усё, каб цяперашняе віртуальна-камп'ютарнае пакаленне не баялася жыць у рэальнасці, разумела яе і актыўна ў ёй удзельнічала.

Прадрыхтвала Нэлі ЗІГУЛЯ.

влячліўся больш чым на 11%. Гэта найвышэйшы паказчык сярод усіх абласцей. Тэмпы росту аб'ёмаў прамысловай прадукцыі на ўзроўні 122%, сельскай гаспадаркі — 118%, рознічнага тавараабароту — 129%. Мінулыя дасягненні ў розных сферах народнай гаспадаркі стануць падмуркам для далейшага сацыяльна-эканамічнага развіцця цэнтральнага рэгіёна.

«Геаграфічнае становішча абавязвае развіваць сферу транспартных паслуг. Тысячы тон грузаў праходзяць праз Мінскую вобласць з Усходу на Захад і ў адваротным напрамку. Гэта стымула будаваць дарогі, сэрвісныя цэнтры, аўтацэнтры».

Сяргей Ляўковіч падкрэсліў, што ў вобласці будучы аддаваць увагу рэгіянальнаму развіццю. Кірункаў некалькі. У прыватнасці, плануецца размяшчэнне індустрыяльных паркаў на тэрыторыі Барысаўскага, Валожынскага, Уздзенскага, Пухавіцкага, Стаўбцоўскага, Чэр-

— Менавіта сельская гаспадарка і турызм дадуць штуршок развіццю гэтых рэгіёнаў, — лічыць Сяргей Ляўковіч. — І тут мы звяртаем вялікую ўвагу на будаўніцтва транспартнай і лагістычнай інфраструктуры. Павялічваецца таксама заробатная плата сельскіх працаўнікоў, будуюцца жыллі. Гэта немалаважны аспект для тэрыторый, якія маюць сельскі ўклад. Менавіта тут імкнемся наблізіць узровень жыцця, дабрабыту да гарадскога шляхам уладкавання сацыяльнай інфраструктуры. Акрамя таго, развіццё сельскай мясцовасці мы бачым у пашырэнні і ўдасканаленні агратурызму. Дзякуючы сваіму геаграфічнаму становішчу Мінская вобласць — адна з самых перспектыўных у гэтых адносінах.

За мінулыя пяцігодку на Міншчыне колькасць аграздзіб павялічылася ў паўтара раза. Прыемна тое, што жыхары сталіцы асвойваюць дачны адпачынак на адлегласці да 120 кіламетраў ад месца жыхарства. Сярдзібы прымаюць да паўмільёна гасцей з Мінска штогод.

Важную ролю ў паляпшэнні эканамічных вынікаў адыгры-

выбудовуюць эфектыўныя планы на пяцігодку. Флагманы не толькі Міншчыны, але наогул Беларусі будучы працягваюць рэалізацыю найважнейшых інвестпраектаў. У прыватнасці, плануецца завяршэнне праекта на «Слаўкалілі», у выніку чаго тут будзе створана дзве тысячы рабочых месцаў, а эксперт калійных угнаенняў складзе 2 мільёны тон у год на суму больш, чым 600 мільёнаў долараў. Беларуская нацыянальная біятэхналагічная карпарацыя мяркуе сфарміраваць 800 новых рабочых месцаў. А агульны аб'ём прадукцыі ў грашовым эквіваленце складзе каля 800 мільёнаў рублёў. «Беларуськалій» паспяхова асвойвае новы руднік. Агракамбінат «Дзяржынскі» прыступіў да будаўніцтва фермы па вырошчванні індэўкаў у Капыльскім раёне. У Кітайска-беларускім парку «Вялікі камень» асвойваюць другую чаргу: выдзелены 860 гектараў зямлі, дзе будзе створана адпаведная структура. Адметную ролю ў жыцці вобласці адыгрываюць малыя і сярэднія прадпрыемствы, якіх налічваецца 64 тысячы, яны фарміруюць 40% абласнога бюджэту, а ў валавым рэгіянальным прадук-

Фота: БелТА

Ад 50 да 70 даследаванняў у год

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— У нашым навукова-практычным цэнтры працуюць 25 дактароў навуц і амаль 80 кандыдатаў навуц — вылізны штат вышэйшай навуковай кваліфікацыі. Але не выключна яны займаюцца навукай, а і многія спецыялісты без навуковай ступені. Прычым гэта не толькі ўрачы — біёлагі, хімікі, фізікі, радыёбіёлагі. Адначасова нашы навуковыя супрацоўнікі — гэта высокакваліфікаваныя ўрачы, якія аказваюць лячэбную дапамогу пацыентам, гэтак жа як нашы ўрачы з клінічнага штату, з задавальненнем удзельнічаюць у навуковых даследаваннях, рыхтуюць публікацыі, удзельнічаюць у навуковых праектах, абараняюць дысертацыі.

Што датычыцца саміх навуковых даследаванняў, то ў медыцынскай галіне яны займаюць значнае месца. З усіх доктарскіх і кандыдацкіх дысертацый, якія абараняюцца ў краіне за год, прыкладна каля чвэрці — у медыцыне.

— **Якія ёсць кірункі ў сферы навуковых зацікаўленняў вашых спецыялістаў?**

— Трэба сказаць, што анкалогія — тая галіна, якая найбольш дынамічна развіваецца. І метады дыягностыкі і лячэння кардынальна мяняюцца кожныя тры-пяць гадоў. Аднавядна, трэба развіваць новыя, якія дазваляюць атрымаць яшчэ больш важкі вынік. У нас праводзіцца ад 50 да 70 навуковых даследаванняў у год. Датычыцца яны самых розных кірункаў.

Адзін з іх — распрацоўка праграм скрынінгу злаякасных пухлін. За апошнія гады мы скончылі тры навуковыя даследаванні па раку прастаты, малочнай залозы і коларэктальнаму раку. І атрымалі проста ўнікальныя вынікі. Распрацоўка новых дыягнастычных метадаў і праграм скрынінгу дазваляе атрымаць пры мінімальным укладанні максімальны эффект. За кошт таго, што рэзка павялічваецца частата выяўлення пачатковых стадыяў злаякасных пухлін (прычым не толькі першай, а нават нулявой) і значна ўзрастае выжывальнасць пацыента з аднаго боку, а з другога — істотна зніжаецца кошт лячэння. Натуральна, зрабіць невялікую эндаскапічную аперацыю нашмат танней, чым вялікую аперацыю з рэзекцыяй жыццэва важных органаў, хімія- і прамянёвую тэрапію з неадназначным вынікам. Выжывальнасць пры нулявой стадыі складае 100 %, пры першай — больш за 90 %, і, зразумела, гэта неспастаўна з вынікамі лячэння пры 3-4-й стадыі.

У цяперашні час працуем над яшчэ двюма скрынінгавымі праграмамі. Адна з іх датычыцца раку страўніка, навуковае даследаванне было завершана ў 2020 годзе. Атрыманы абнадзейлівыя вынікі, і мы плануем гэту праграму распаўсюджаць у Беларусі. Пацыентам праводзіцца сералагічныя даследаванні па аналізе крыві, вызначаюцца суданосныя розныя пепсінагенаў і наяўнасць хеликабактэр. Гэта відомая бактэрыя, якая выклікае жэўваў хваробу і рак страўніка. Калі аналізы паказваюць імавернасць пухлінкі ці атрафічных працэсаў, наяўнасць хеликабактэр, то робіцца гастраскапія. У адпаведнасці з вынікамі гастраскапіі праводзіцца лячэнне.

Цяпер праводзіцца і даследаванне па распрацоўцы скрынінгу раку лёгкага. Паколькі пераважна гэта хвароба куральшчыкаў, менавіта на іх і разлічана праграма. Скрынінг заключаецца ў правядзенні нізкадозавай камп'ютарнай тамаграфіі. Калі выяўляюцца невялікія ўтварэнні ў лёгкіх, яны потым выдаляюцца. І ў залежнасці ад вынікаў гісталагічнага даследавання праводзіцца адпаведнае лячэнне. Як толькі будзе закончана праграма, мы зробім вывады.

Паколькі дзякуючы скрынінгу і ранняй дыягностыцы выяўляецца вялікая колькасць пацыентаў з невялікімі пухлінамі, якім не трэба робіць маштабныя аперацыі і прымяняць складаныя метады лячэння, то развіваецца цэлы кірунак па распрацоўцы новых метадаў мінімальна інвазіўнага лячэння. Гэта разнастайныя метады радыяцыйнага ці электрамагнітнага аб'яцці, розныя эндаскапічныя аперацыі: лапараскапія, таракаскапія. Шэраг навуковых праектаў праводзіцца ў гэтым кірунку, яны даюць выдатныя вынікі: пацыента вылеваюць на працягу аднаго-двух дзён, часам нават амбулаторна, праз некалькі дзён ён можа прыступіць да звычайнага жыцця, цалкам пазбавіўшыся ад пухліны.

Яшчэ адзін кірунак з'явіўся адносна нядаўна. Мы можам праводзіць, наадварот, вельмі складаныя аперацыйныя ўмяшанні на жыццё-

ва важных органах. Раней яны былі немагчымыя — пацыент проста не перанёс бы такую аперацыю. Звязана гэта з удасканаленнем анестэзіялагічнай дапамогі, з аднаго боку, з іншага — са з'яўленнем новых матэрыялаў: як сшывальных, так і інструментаў, а таксама разнастайнага абсталявання, якое дазваляе замясціць функцыі жыццезабеспячэння пацыента. Аднавядна, з'явілася магчымасць выконваць такія аперацыі, пра якія мы раней нават і не марылі. Выдаленне пашкодзаны орган і выконваецца рэзекцыя або поўнае выдаленне органаў, якія пацярпелі. Гэта аперацыі на такіх жыццёва важных органах, як печань, лёгкія, сэрца, буйныя сасуды, пазваночнік, іншыя буйныя косткі.

Навуковыя праекты звязаны яшчэ з адным кірункам — камбінаванне і комплекснае лячэнне. Справа ў тым, што выдаліць складаную пухлінку недастаткова. Бо дысемінаваныя пухлінныя клеткі, якія маюцца ў крыві ці косным мозгу, праз некаторы час сьце працяваюць. Таму распрацоўваюцца эфектыўныя схемы хімія- і прамянёвай тэрапіі, якія дазваляюць значна палепшыць аддаленыя вынікі. Акрамя таго, нам на дапамогу прыйшлі, з аднаго боку, малекулярна-генетычныя даследаванні, з іншага — лазерна-эмсісійная тамаграфія, якая дазваляе выяўляць мікраметастазы. Што

датычыцца малекулярна-генетычных даследаванняў, то мы можам у залежнасці ад той ці іншай мутацыі не ўспяляю, а дыферэнцыравана прызначаць хіміятэрапію з эфектыўнымі для гэтай мутацыі прэпаратамі. Акрамя таго, ёсць таргетныя прэпараты, накіраваныя на пэўную мутацыю. І прызначаць іх без малекулярна-генетычных даследаванняў увогуле не ўяўляецца магчымым.

— **Над чым у найбліжэйшы час будуць працаваць беларусыя анкалогі?**

— Вельмі цікавыя кірункі з'явіліся адносна нядаўна. Адзін з іх — пухлінныя маркеры новага пакалення. У цяперашні час будуць праводзіцца клінічныя выпрабаванні, праграма ўхвалена Цэнтрам экспертыз і выпрабаванняў. І калі пацвердзіцца эфектыўнасць, то далей будзем распаўсюджаць яе на тэрыторыі ўсёй краіны. Маркеры эфектыўныя пры любых пухлінах, але найбольш важныя пры пухлінах унутраных лакалізацый, якія складаюць дыягнаставаць звычайным шляхам.

Яшчэ адзін цікавы кірунак — вывучэнне дысемінаваных пухлінных клетак і тых, якія цыркулююць. Малекулярна-генетычнае даследаванне выяўляе пухлінныя клеткі ў крыві. Адчувальнасць метаду вельмі высокая: выяўляецца адна пухлінная клетка ў 100 мл крыві. Па-першае, дзякуючы гэтаму мы можам далей вызначаць прагноз захворвання. Натуральна, ён пагаршаецца, калі пухлінныя клеткі цыркулююць у крыві. Па-другое, мы можам вызначаць тактыку лячэння: калі пухлінныя клеткі зніклі, то далей можна не праводзіць хіміятэрапію. І наадварот, калі яны з'явіліся ці не знікаюць на фоне лячэння, трэба мяняць схему і працягваць лячэнне.

Яшчэ адзін цікавы кірунак — разнастайныя пухлінныя вакцыны: клетачныя, ДНК-вакцыны. І па тых, і па іншых мы цяпер праводзім

даследаванне і спадзяёмся, што ў найбліжэйшы час будуць атрыманы вынікі. Адно з іх — беларуска-амерыканскае даследаванне па стварэнні ДНК-вакцыны супраць раку «Еленаген».

Варта адзначыць яшчэ і такое даследаванне, як мадыфікацыя геному клетак. Мы можам мяняць генетычную структуру клетак — пухлінных ці здаровых. Для чаго гэта робіцца? Калі ў пухлінных клетках прыбраць мутацыю, можна вылечыць рак, а ў здаровых (часцей за ўсё гэта клеткі імуннай сістэмы) мы можам актывізаваць імунны адказ, які гэта робіць CAR-T-тэрапія. Мы мадыфікуем T-лімфацыты, яны становяцца вельмі актыўнымі і могуць знішчаць у дадзеным выпадку клеткі лейкозу. Пакуль такі метаду паказаў высокую эфектыўнасць у адносінах да лейкозу. Цалкам імаверна, што ў далейшым будзе такі ж эфект у адносінах да солідных пухлін.

Развіваецца і такі кірунак, які імунатэрапія злаякасных пухлін. Пасля таго як была прысуджана Нобелеўская прэмія за адкрыццё так званых імунных чэкапінтаў, з'явіліся цэлы кірунак даследаванняў і метадаў лячэння, і ў Беларусі ў тым ліку. Пра пералічаныя мной даследаванні мы нічога не ведалі яшчэ некалькі гадоў таму, а сёння яны выроўнююць жыццё многім пацыентам.

— **Вядома, што лячыцца ў Беларусь прыязджае нямала пацыентаў. А ці едуць да нас вучыцца ўрачы з замежных клінік?**

— Сапраўды, раней у нашым цэнтры праходзіла дыягностыку і лячэнне больш за дзве тысячы замежных пацыентаў у год. Цяпер у сувязі з COVID-19 гэта лічба зменшылася, але потым яны актывізуюцца зноў. Прыязджаюць і ўрачы, пераважна з краін СНД, па ўсіх кірунках анкалогіі. У нас добрыя ўмовы стажыроўкі — свой камфорты пансіянат, сталова.

На базе РНПЦ працуюць два еўрапейскія цэнтры: адзін па брахітэрапіі (кантактава-прамянёвая тэрапія), другі — па анкагенэкалогіі. Гэта значыць, што да нас рэкамендуецца прыязджаць урачам з розных клінік Еўропы для навучання і павышэння кваліфікацыі. Напрыклад, па анкагенэкалогіі мы сертыфікаваны ўжо чатыры гады, і ўрачы з усёй Еўропы прыязджаюць да нас вучыцца і атрымліваюць сертыфікаты еўрапейскага ўзору. А зусім нядаўна мы былі сертыфікаваны як еўрапейскае клінічнае падраздзяленне для лячэння распаўсюджанага раку яечнікаў. Гэта надзвычай складаныя хірургічныя ўмяшанні. Прыязджалі замежныя спецыялісты, якія ацэньвалі кваліфікацыю нашых урачоў, і мы атрымалі адпаведны сертыфікат.

— **Якія ў гэтым перавагі для пацыентаў?**

— Еўрапейскі цэнтр — гэта найперш знак якасці аказання паслуг. Для пацыентаў гэта магчымасць атрымаць лячэнне на самым высокім узроўні. Яго якасць нават вышэйшае, чым у клініках іншых еўрапейскіх краін — Германія, Францыя, Італія, якія не сертыфікаваны аналагічна.

Алена КРАВЕЦ.

Добрая навіна

Даплата
маладому
спецыялісту —
1000 рублёў
у месяц
Такое рашэнне прынялі
на Віцебшчыне

1000 рублёў у месяц — даплата маладым ветэрынарам, якія сёлета пачнуць працаваць у сападарках Прыдзвіння. І леташнія выпускнікі таксама будуць атрымліваць гэтыя сапраўды вялікія грошы — у якасці «плюса» да зарплат ад гаспадаркі. Пра гэта паведаміў на пасяджэнні аблвыканкама старшыня Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта Мікалай ШАРСНЕЎ.

Падводзячы вынікі абмеркавання пытання пра падрыхтоўку кадраў для аграпрамысловага комплексу, губернатар адзначыў, што ў Віцебскай вобласці ў бюджэт закладуць суму для дадатковай аплаты на працягу трох гадоў працы ветэрынараў, заатэхнікаў з ліку пачаткоўцаў. Ён падкрэсліў, што для выпускнікоў гэта будзе гістарычная падзея, папрасіў кіраўнікоў ВНУ і каледжаў, каб яны падзяліліся навіной з навучэнцамі і студэнтамі. Безумоўна, гэта будзе выдатны стымул да вучобы, каб, як той казаў, «то разоў падумалі, перад тым як «уцячы з вёскі» пасля адпрацоўкі належнай колькасці гадоў».

Разлік зроблены на тое, што будучы створаны ўмовы для замацавання кадраў у АПК і для павышэння прывабнасці навучання па мэтавым наборам. Кіраўніцтва вобласці разумее, што моладзь хоча жыць у райцэнтрах, аграгарадках, дзе ёсць усё, як і ў буйных гарадах. Таму гэтыя населеныя пункты будуць актыўна развіваць.

Наогул у вобласці адчуваецца кадравы голод у АПК. На сёння там працуюць каля 36 тысяч чалавек, у тым ліку прыблізна 5 тысяч пенсіянераў. Штогод колькасць работнікаў змяняецца на адну-дзве тысячы. Таму робіцца многае, каб зрабіць сельскую гаспадарку больш прывабнай для работы.

Так, згодна з Указам Прэзідэнта ад 25 лютага 2020 года № 70 «Аб развіцці аграпрамысловага комплексу Віцебскай вобласці», на Віцебшчыне было створана сем аграпрамысловых аб'яднанняў.

Як раней адзначыў Мікалай Шарснёў у інтэрв'ю «Звяздзе», «новыя аграпрамысловыя аб'яднанні заклікаюць зрабіць, жонка скажаць, рэвалюцыю ў аграрнай эканоміцы рэгіёна, што вельмі радуе». Цяпер рэформа АПК вобласці, дзякуючы павышэнню аплаты працы моладзі, атрымае дадатковае развіццё.

Начальнік галоўнага ўпраўлення адукацыі Віцебскага аблвыканкама Дзімітрый ХОМА нагадаў, што раней сродок кадравага папаўнення АПК было адкрыццё аграрных класаў — у 19 з 21 раёна вобласці. На сёння іх 87 з 666 вучнямі. Як упэўнены кіраўнік абласной сістэмы адукацыі, трэба больш выразна тлумачыць дзецям і іх бацькам усе перавагі, агітаваць заключаць мэтавыя дагаворы на далейшую вучобу. Аднавядна з гэтым раз на месяц у школах будуць праводзіць «Аграрныя суботы». Таксама створаны аперацыйны штаб, які будзе кантраляваць тое, як праходзяць мэтавы набор і адпрацоўка навучання выпускнікамі ВНУ сельскагаспадарчага профілю.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Жырандоля

Наш культурны асяродак

Выпуск № 3 (529)

Постаці

Дзесяць незвычайных артэфактаў Івана Шамякіна

Апавяданне «У снежнай пустыні» Іван Шамякін напісаў на старонках руска-фінскага слоўніка

СТО гадоў беларускаму класіку...

Яго працавітасці зайздросцілі, зайздросцілі і колькасці важных пасадаў і прэмій. Хадзілі неверагодна чуткі пра ганарары ад ягоных кніг — яны прадаваліся мільённымі накладамі па ўсім Савецкім Саюзе... Дзівіліся, як ён паспявае ахапіць «кан'юктурныя» тэмы: Чарнобыль, гандаль дзецямі, наркатрафік... Паглыбляецца ў праблемы архітэктуры і кардыёхірургіі... Раптам піша гістарычны раман пра вялікую княгіню Алену, жонку польскага караля Аляксандра... Успаміны пра Андрэя Макаёнка неспадзеўкі ператвараюцца ў шчырую «Аповесць пра сябра». Нечакана выдае дзённікі, на якія зноў жа хтосьці са згаданых там калег крыўдуе...

Але калі патрэбна была дапамога, тыя ж калегі беглі да Івана Пятровіча Шамякіна, першага сакратара праўлення Саюза пісьменнікаў, старшыні Вярхоўнага Савета БССР, акадэміка — бо ведалі, што паспачувае, дапаможа... «Я люблю людзей і веру ў іх» — напіша ён у дзённіках.

Здавалася б, пра такога значнага чалавека ўсё павінна быць вядома... Але зазвычай такое ўражанне ілюзорнае, і мноства фактаў, нават занатаваных у даступных крыніцах, застаецца на маргіналях... Вось, напрыклад, ці ведалі вы, што ў вёсцы Карма ў Шамякіных было яшчэ другое прозвішча — Чарназёмавы? Іван Пятровіч згадваў: «Ніколі не магла сказаць: «Ідзі пазыч у Шамякіных», заўсёды гаварылі: «Пазыч у Чарназёмавых», «жыве за Чарназёмавымі». Ці які аднойчы Іван Шамякін, яшчэ да дэмабілізацыі, «дрэнны пльвец, ратаваў у Варце польскую здзячынну... Нас з полькай, якая так абшчаліла мяне, што скавала, несла на гэты разбураны мост. Адкуль уззяў наш кацер! Наканавана было доўга жыць».

Колькі ні перачытваў мемуары, успаміны, гутаркі, усплывае нешта нечаканае. Давайце зладзім спеасаблівую экскурсію па біяграфіі Івана Шамякіна з дапамогай артэфактаў, якія ён згадвае...

1. Дровы за патраву

Прайшло больш за дваццаць гадоў пасля таго, калі я адправілася на лецішча да Івана Пятровіча — браць у яго інтэрв'ю для часопіса «Крыніца». Яшчэ была жывая яго жонка, Марыя Філатаўна, пра якую ён таксама напісаў кнігу! — даніну памяці «Слаўся, Марыя!».

У садзе паспявалі яблыкі, пісьменнік яшчэ толькі планавана выдаваць свае дзённікі... Зразумела, у нейкі

момант гаворка зайшла пра пачатак жыцця.

«Маё дзяцінства было падобнае на дзяцінства Якуба Коласа — бацька быў ляснік. Леснічоўка стаяла ў лесе, і я спазнаў адзіноцтва. Рана мяне прымусілі пасвіць каровы. Мучыўся я страшэнна. Машкары было, камароў... Каровы зазжукуюць, паляццяць, я іх пагубляю. Прыду дахаты, стану за вуглом і плачу — боюся, што бацька дасць лупцоўкі. Чакаю, каб маці выйшла, пашукала са мною тых каровы...»

Гэтак распавёў Іван Пятровіч, але апусціў адну дэталю, пра якую згадвае ў сваіх дзённіках. Калі статак, не ўпільнаваны малым пастушком, разбрыдаўся, то псаваў чужыя палеткі. Пастушка абараняла маці. «Маці знаходзіла каровы, маці дамаўлялася з гаспадарамі, каму зрабілі патраву, неаднойчы, употай ад бацькі, адносіла мерку ячменю, грэчкі. Але часцей дазваляла набраць дроў з двара ляснічоўкі».

Так дровы, назапашаныя ў двары суровага лясніка Пятра Шамякіна падчас шматлікіх канфіскацый, ратавалі будучага класіка ад лупцоўкі.

2. Цвічок

Чытаць ён навучыўся практычна сам, бацька паказваў толькі літары. А кнігі заўсёды не хапала — хоць хлопец прачытваў усё, што было даступным, прасіў кнігі ў настаўнікаў. Усё жыццё ўспамінаў, як украў паэму «Мцыры». Упершыню «кніжны голад» наталіў, калі сям'я пераехала ў Пыхань.

І ў гэтым дапамог... цвічок.

«У другой палавіне дома, у якім пасялілі нашу сям'ю, размяшчаўся чырвоны куток лясніцтва. Ці не ў першы дзень я выявіў, што над лежкам грукі, каля коміна, пад самай столлю ёсць шчыліна, праз якую мне, малому, можна пралезці ў гэты прывабы чырвоны куток, дзе — угледзеў я ўдзень — стаялі ажно дзве шафы з кнігамі...»

На няшчасце, адна шафа была зачыненая, але Шамякін лёгка адчыніў яе цвічком.

«I — o! — якое шчасце! Кнігасховішча! Я браў дзве-тры, засоўваў пад сарочку, узлазіў на шафу, адтулю на грукі і — у сваёй хаце».

Вядома, кнігі прачытваў і вяртаў на месца... Але аднойчы малага кнігалюба заспелі хлопцы. Ён схавіўся ў шафу, але прыхадні селі гуляць у шахматы і гулялі так доўга, што Іван заснуў.

«Ці то храпануў, ці ўдарыў нагой у сценку шафы — словам, нежк выдзіў сябе. Соннага, мяне выцягнулі з кнігасховішча. Са слязамі

пакаўся я ў сваім «смяротным граху». Атрымаў літасцевае памілаванне. Больш за тое: дазвол хадзіць па кнігі праз дзверы».

3. Боты за пяць рублёў

Пасля школы Іван Шамякін паступіў у тэхнікум будаўнічых матэрыялаў. Стыпендыі не хапала, на першых курсах, пакуль не пачаў падзарабляць, хлопец нярэдка галадаў. А дома і ў маці «не знаходзілася шматка сала, галкі масла, каб даць мне з сабой», так бедна жылі. Шамякін успамінаў, што «яшчэ ў 1939 годзе на спатканне да Машы я хадзіў у брызентавых чаравіках. Начышчу іх зубным парашком, адрасую пад матрацам штаны — і «первый парень на деревне». Таму, вядома, падзеяй было, калі юнаку купілі першыя боты. Гэта быў сапраўдны рытуал: бацька «шкроб патыліцу перад паездкай у Дабранку», лаўя шаўца, які заламіў цану: ажно пяць рублёў! Але боты былі набытыя, і гэта стала падзеяй.

4. Зборнік Ясеніна

Шамякіна цягнула да літаратуры... Аднойчы адправіўся ў сцожу ажно за восем кіламетраў у суседнюю вёску, бо туды мусіў прыехаць «сапраўдны пісьменнік» — ім аказваўся артыст-чытальнік. Ледзь не змерз па дарозе дахаты.

А аднойчы ўвесну школьны настаўнік павёў групу найлепшых сваіх вучняў па вясне на луг да рэчкі і тямнічка сказаў: «Калі не выдасце мяне, прачытаю нешта цікавае». І прачытаў вершы Ясеніна. Шамякін прызнаваўся: «Заваражылі мяне, да таго я нідзё іх не сустракаў. Вельмі ж простыя, зразумелыя, такія, што даласоўваліся да настору, да майго замілавання прыродай».

Тады настаўнік пабаяўся даць зацікаўленаму вучню кнігу забароненага паэта. Але спатканне з Ясеніным адбылося пазней:

«Перапісаў я невялічкі яго зборнік і вывучыў вершы з яго на памяць толькі ў тэхнікуме. Адзін студэнт, нахмі Кузьміч, «стары», гадоў у восем старэйшы за нас, армію адслужыў, меў зборнічак і — во халуга, спекулянт! — за рубель мог даць яго на адну ноч: хочаш чытай, хочаш перапісвай. Я перапісаў да раніцы. У знак пратэсту хлопцы змовіліся ўкрасці ў Кузьміча гэты зборнік. Я быў супраць: помніў, як пакутаваў, украўшы «Мцыры». Мне прыгразілі, што калі выдам — буду мець «цёмную». Хлопцы такі адчынілі замочак на фанерным чамадане «старога». Безумоўна, не ад любові да паэзіі — ад таго, што страціў прыбайку да стыпендыі. Кузьміч ажно заклапаў і пагражаў страшнай карай усім нам. А нас у пакоі было васьмёра. Хлопцы спалохаліся, што Кузьміч скажа дырэктару, а дырэктар, Аронаў, чалавек добры, педагог мацранкаўскай вучыцкі, мог дараваць любява студэнцкія штучкі, але крахці нікому не дараваў, туды

жа выключай. Вярнулі хлопцы Ясеніна, падлажылі прыватніку пад матрац. А калі Кузьміч знайшоў кнігу, трохі не далі яму кухталёў: маўляў, сам, гад, схавай, а сумленых людзей абражаеш!»

5. Фінскі слоўнік

Падчас нашай сустрэчы на лекцыі ў Ждановічах Іван Пятровіч распавёў гісторыю, як напісаў апавяданне «У снежнай пустыні». Гэта было ў 1943 годзе. Шамякін служыў на Поўначы, друкаваў у газеце «Часовой Севера» вершы на рускай мове. «Паперу палітруч раздаваў нам толькі на пісьмы, па лісточку. Але выдалі нам руска-фінскі слоўнік, набраны дробным шрыфтам, і я падумаў, што калі зрабіць гусцейшымі чарніла, паўзверх тых руска-фінскіх слоў можна пісаць. На гэтым слоўніку і напісаў сваё апавяданне».

Іван Пятровіч падкрэсліў, што гэтае апавяданне дасюль уключае ў свае зборы твораў.

Іван Шамякін, салдат Чырвонай (Савецкай) Арміі. 1940—1945 гг.

6. Фальшывы ліст ад жонкі

Калі Шамякін вучыўся ў школе вёскі Пыхань, пачаў цікавіцца дзяўчаткамі. «Асабліва падабалася адна, беленькая, нават трохі рыжаватая, самая далікатная з іх — Маша Кротава. Праз сем гадоў яна стала маёй жонкай».

Сімпатый паспрыяла здарэнне: Шамякін адрасціў доўгія валасы — быў такі перыяд бунтарства. Адмаўляўся стрыгчыся. Тады дырэктар прымутова пастрэў яго перад усім класам. Толькі Маша не рагатала сярод усіх, а спачувала аднакласніку.

Ажаніліся яшчэ да вайны, Шамякіну было 19 гадоў. Маша была студэнткай-медычкай. Марылі пра першында, а тут — армія. Шамякін служыў у Мурманску, у зенітна-артылерыйскай часці. Пачалася вайна. «Недзе толькі ў канцы жніўня, калі быў здадзены Гомель, дайшло ў Мурманск апошняе пісьмо ад Машы з паведамленнем, што ў нас нарадзілася дачка, і я трывожна радаваўся, чамусьці вельмі

ўпэўнены, што Маша эвакуіравалася. Не магла яна застацца ў акупцыі. Праўда, з'яўлялася думка, што не паспела яна з малым дзіцем выехаць, адступіць — і тады я халадзеў ад страху. Я шукаў яе па радыё. І дзесяці, здаецца, пад канец 1942 года нехта злосна пажартаваў: напісаў з Урала пісьмо ад яе імя. Почыр не знаёмы. Маша заўсёды была стрыманая ў выяўленні пацужыя. А ў тым пісьме было многа ласкавых слоў, і яны здаваліся мне няшчырымі. Але, можа, гэтак яна згладжае сваю віну? — пакутліва думаў я. Былі ў пісьме дэталі, якія не мог напісаць абсалютна незнаёмы чалавек. Загадавае пісьмо. Шкада, што я не захаваў яго».

Марыя з дачкой Лінай аказаліся на акупаванай Беларусі, у вёсцы Пракопаўка. Шамякін да канца жыцця гадаў, хто мог тое пісьмо яму напісаць?

7. Мяшок кніг

Іван Шамякін прайшоў вайну, дэмабілізаваўся. Вяртацца дамоў было цяжка, цяжкі перапоўненны, частыя перасадкі, даводзілася заскокаваць у вагоны на хад. А вайскоўцы яшчэ шмат чаго з сабой дадому везлі. «Адстаць боязна. Выменьвалі прадукты ў палякы, аддаючы нямецкае адзенне, рэчы першай неабходнасці, якія так патрэбны там, дома, дзе ў зямлянках голяя маці, браты, сёстры. Помню, начальнік абозна-рочавага забеспячэння старшыня Дземчанка вёз нават мэблю... Вымусілі яго вымяняць стол, крэслы. Усім вагонам націснулі».

Было пры сабе багацце і ў Шамякіна. Але здзіўнае — мяшок кніг: «Пабыўшы ў адпачынку, я пераканаўся, якое бяскніжка дома. А мне трэба вучыцца! Я пісаў!»

Аднойчы вагоны правяраў патруль. Выкідвалі чамаданы, клункі.

«Старшыня схпіў і мой мяшок, важкі. Закрычаў: «Барохольчык! Ты глядзі — чаго ён напакваў — не падняць». — «Там кнігі», — сказаў я. «Кнігі?» — вельмі здзіўна старшыня. Памачаў — кнігі. І разгубіўся. Не выкінуў мяшок і не выстаў гаспадар: роўняна па званні!»

Гэта было радаснае вяртанне: «Дагэтуль помню незвычайнае, непаўторнае адчуванне радасці — я жыў! Я дома! Адчуванне свабоды. Ішоў дванаццаць вёрст і падскокаваў ад радасці, галёкаў на ўдзек лёс, спляваў. Свабоды! Свабоды! І жыццё! Жыццё!»

8. Жорны

Пасля вайны побыт наладзіўся далека не адрозна. Іван Шамякін пачаў настаўнічаць у вёсцы Пракопаўка Гомельскага раёна, дзе яго дачкалася жонка. У 1946 годзе паступіў на завочнае аддзяленне гісторыка-філалагічнага факультэта Гомельскага педагагічнага інстытута — як сам Шамякін тлумачыў, бо толькі настаўнікам тады можна было вучыцца завочна.

Іван Шамякін у студэнцкія гады. 2-я палова 1930-х гг.

«У 1946—1947 гадах нават мы з Машай, настаўнік і фельчар, жылі так, што на стале не кожны дзень быў хлеб, тагачасны — з прымясамі ячнай, аўсенай мукі, бульбы, па сутнасці, з мякінай, бо прасявалі такую муку не на сіта, а на самае рэдкае рэшата. Між іншым, на паёк часам прадавалі не муку, а збожжа, яго трэба было змалоць. Малолі ў жорнах, бо млын, здаецца, меўся толькі ў Грабаўцы ці Церусе. Не панясеш жа туды 18 кіло аўса! Далека. Завозна. Круціць жорны вельмі цяжка. Машы адной не па сіле. Хадзілі ўдваіх. Помню, што для мяне гэта была самая пакутлівая работа. Не толькі з-за цяжкасці. Яна абражала мяне. Жорны меліся не ў кожнага. У гаспадары, да якога мы хадзілі малоць, былі мае вучні. Яны глядзелі, як настаўнік абліваецца потам, і — што думалі? Гаспадар пасміхаўся: «Бясейлі круці, Пятровіч!» Мне здавалася, што занятка такі, як нішто іншае, падрывае і аўтарытэт настаўніка, і аўтарытэт сакратара партарганізацыі. Але, як кажуць, голад — не цётка. Сам, можа, неяк і перабіўся б, але калі няма чым накармаць дзіця — чаго ні зробіш».

9. Панскі стол

Іван Шамякін прызнаецца, што заўсёды працаваў апантан: «Зараз сам здзіўляюся: адкуль браліся сілы, час?»

Калі яны жылі з жонкай на вёсцы, у якасці настаўніка і фельчара мелі на сям'ю пакойчык з печу, адно акно, забітае фанерай. Зімою ў шчыліны шыв на стол, на рукапісы намятала гурбачкі снегу. Шамякін пісаў да трох ночы, седзячы ў шынялі, хукаючы на азяблыя рукі.

Затое ў пачынаючага пісьменніка меўся адмысловы стол!

«Стары, панскі, тры ногі з фігурнай разьбой, паедзеныя шашалем, чавёртая — неакораная бярозка. Стол быў падарункам Машы ад сельсавета, не магла фельчарыца жыць без стала. На гэтым стале напісаня апавяданні, «Глыбокая плынь». Дарэмна, калі пабагацелі і купілі новы стол (здаецца, у пачатку 1948 года), мы некаму аддалі яго, той «музейны» стол».

10. Кажушок

У канцы 1945 года часопіс «Полымя» змясціў аповесць «Помста», якую Шамякін напісаў у Германіі пасля заканчэння вайны.

А калі была надрукавана «Глыбокая плынь», гэта быў ашаламляльны поспех. Згаданы раман у 1951 годзе прынес аўтару Сталінскую прэмію. Шамякіну было усяго трыццаць гадоў.

Мяняліся ўмовы, мяняліся і дэталі побыту.

«Больш як два гады не мог купіць паліто — хадзіў у шынялі. Толькі атрымаўшы 1200 рублёў ганарару за «Глыбокую плынь»,

я купіў на гомельскай таўкучцы кажушок. Звычайны, хатняга выразу. Але ён запомніўся мамі калегам. Яго доўга ўспаміналі. П'яны Бялёвч казаў: «Гэты кулачок у кажушку...» Нахабнік Кучар, які заўсёды пліў за чужы кошт, асуджаў: «Ходзіць у кажуку, а ў рэстаранах глядзіць, каб разлічыліся мы». А сам ён, Кучар, ніколі не разлічваўся. Кажушок гэты я насіў яшчэ першую зіму ў Мінску, хадзіў у ім у партшколу. Там, наадварот, папракілі: «Што ты паліто не купіш? Ганарары палучаеш!»

Першае паліто ўсё-ткі было куплена, багатае, «міністэрскае», з найлепшага раціну. Хоць Іван і Марыя доўга ваяваліся — надта дорага каштавала, колькі разоў выходзілі з магазіна, пакутліва рашаючы задачу: купляць — не купляць?

Мы гутарылі з Іванам Пятровічам Шамякіным напярэдадні 2000 года... Магія лічбаў: пачатак трэцяга тысячагоддзя здаваўся ўсім пачаткам чагосьці зусім новага, адрознага... Хто чакаў канца свету, хто — нечуванага дабрабыту... На маё пытанне, чаго ад новага тысячагоддзя чакае ён, Шамякін адказаў сумна і мудра: «Я не лічу, што пачатак трэцяга тысячагоддзя — нейкая мяжа, за якой усё панечца наноў: і людзі будуць новыя, і ўлады. Нічога не зменіцца. Ну, я, можа, не дажыву, вы дажываце. Вып'еце ў навагоднюю ноч келіх шампанскага. І ўсё пойдзе, як і йшло. Ну а ў перспектыве? Я па старасці скептык. Не лічу, што прыйдуць дабрабыт і шчасце. Будуць і войны. Нават баюся, каб не было вялікіх... Народу будзе станавіцца ўсё больш, зямля ўсіх пракарміць не зможа. Будуць багатыя, і будуць бедныя. Узмоцняцца класавыя супярэчнасці, могуць здарыцца і рэвалюцыі. Будзе ўсё, што было і ў XX стагоддзі».

Народны пісьменнік Беларусі Іван Пятровіч Шамякін трэцяе тысячагоддзе паспеў сустрэць. Ён пайшоў з жыцця ў 2004-м. Як напісаў у баладзе, прысвечанай ягонай памяці, паэт Віктар Шніп,

*Жыццё пражыта, нібы жата жыта,
Дзе жніўнае свято, нібы спяжа,
І поўня ў небе, як свінцовы злітак...
Жыццё пражыта, ды яшчэ сказаць
Хапае што і ёсць маму паслухаць,
І гэта ноч, як вечная рака,
Якую п'еш, а ў роце суха-суха,
І, як крыло зліманае, рука
Не можа адагнаць туман, што блізка
Плыве з тых дзён, якія адышлі,
Дзе маю маладад над калыскай,
Дзе ў небе, як анёлы, жураўлі,
Што клічуць за сабой і горка плачуць,
Бо ведаюць — пражыта ўжо жыццё,
І хто ты ёсць, яны з нябёсаў бацаць,
І падае, нібы агонь, лісцё
Пад ногі нам, бо мы яшчэ жывыя,
Бо верылі і верым, што спяжа
Душу, што ў Шлях сабралася, абмье,
А на Шляху даю стайць Марыя,
Празрыстая, як на крыжы раса...*

Людміла РУБЛЕУСКАЯ.

Невядомае пра вядомых

ЯГО НЕТРЫВОЖНАЕ ШЧАСЦЕ

Са сваёй жонкай Іван Шамякін пражыў 58 гадоў.
Яе рысамі надзяляў амаль усіх сваіх літаратурных гераінь

Івана Шамякіна многія лічылі пестуном лёсу. Яму і праўда шанцавала ў жыцці. Прайшоў усю вайну і нават не быў паранены. Першы ж раман («Глыбокая плынь») быў адзначаны Сталінскай прэміяй. Гэта адрэз праславіла і адкрыла дарогу ў літаратурныя колы, дзе ён зрабіў сабе імя. Яго творы шырока выдаваліся і экранізаваліся. Ён хутка стаў вядомай асобай, займаў адказныя пасады.

Але хто ведае, як складалася яго біяграфія, калі побач з ім не было б самаадданай жонкі?.. Марыя Філатаўна не толькі клапацілася пра дзяцей, займалася бытам, падзяляла ўсе радасці і нягоды мужа, але і натхняла яго пісаць, вызваляла ад руцінай работы, берагла ад выпрабавання славай і галавакружэння ад поспеху.

Адзін з найлепшых твораў пра каханне ў беларускай літаратуры — «Непаўторная вясна» (першая частка пенталогіі «Трывожнае шчасце») Івана Шамякіна — шмат у чым аўтабіяграфічны. Адна з апошніх яго аповесцяў «Слаўся, Марыя!» прысвечана жонцы.

— Пазнаёмліся тата з мамай яшчэ дзецьмі, падчас вучобы ў Церужскай школе, — распавядае дачка пісьменніка, прафесар БДУ, доктар філалагічных навук Таццяна ШАМЯКІНА. — Але мой дзед па бацьку Пётр Мінавіч быў лесніком, яго часта пераводзілі з месца на месца. І пасля заканчэння 5-га класа Ваня Шамякін з сям'ёй пераехаў у іншую вёску. Зноў з Машай Кротавай ён сустрэўся ўжо ў Гомелі, дзе вучыўся ў тэхнікуме будаўнічых матэрыялаў, а мама — ў медвучылішчы. Убачыўшы адно аднаго, яны ўзрадаваліся, юнак правёў зытую аднакласніцу да інтэрната. З таго часу яны пачалі сустракацца. Хадзілі ў кіно, шпацыравалі ў парк пры палацы Паскевічаў-Румянцавых.

Маша Кротава скончыла вучэльню раней, і яе накіравалі фельчарам-акушэрам у Рэчыцкі раён, а Івана, праз год, — у Беластоцкую вобласць.

Калі ў хлопца ўжо не атрымлівалася наведвацца да Машы, пісаў ёй лісты.

Праверыўшы свае пакутцы, маладыя людзі вырашылі ісці па жыцці разам і ў чэрвені 1940-га распісаліся.

Сваю старэйшую дачку Ліну Марыя Філатаўна нарадзіла, калі мужа ўжо прызвалі ў армію. Пасля жонка пісьменніка больш, чым астатніх дзяцей, пеціла менавіта Ліну, з якой шмат выкапуталіва за часы нямецкай акупацыі: чатыры гады яны галадалі, перахварэўшы на тыф, ледзь засталіся жывыя. «Ліна першы раз пакаштала цукар у тры гады, калі прышлі нашы. А вы мандарыны ясцё колькі хочаце», — неаднойчы паўтара дачка Марыя Філатаўна астатнім дзецям.

Марыя Шамякіна карысталася вялікай павагай у вяскоўцаў.

Іван Пятровіч і Марыя Філатаўна.

Не было выпадку, каб яна няўдала прыняла роды, хоць рабіла гэта часам на печы, без усялякай анестэзіі. Пераехаўшы пасля вайны ў Мінск, яна марыла працягнуць адукацыю ў медінстытуце. Але нарадзілася Таццяна, потым сын Саша. Маючы траіх дзяцей, няма чаго было думаць вучыцца на стаяцянарах.

І тады яна паступіла на вярчэрню аддзяленне ў педагагічны інстытут.

«Для мяне яна была вяршыняй усяго таго высокага, што несла ў сабе жонка і маці. Я аддаваў ёй перавагу над сабой, асабліва што датычыцца захавання маралі, духоўнасці, вернасці, адданасці...» — пісаў ён у аповесці «Слаўся, Марыя!». Там жа Іван Пятровіч прыводзіць такі выпадак. Аднойчы яны запрасілі пісьменніка, свайго суседа, і яго жонку пайсці разам у кіно. Але калега адмовіўся, спаслаўшыся на неадкладную службовую сустрэчу. Якое ж было абурэнне Марыі Філатаўны, калі ў кіназале яна заўважыла гэтага ашуканца з іншай жанчынай! Не, Марыя Філатаўна не пабегла да суседкі інфармаваць яе пра хлунону мужа, але перастрэчы з ім самім з'едліва высмеяла. Яе абуралі ўсякія непрыстойнасці, неахайнасць, здрада.

— Памятаю, калі сталіся п'есы бацькі, ён рэгулярна сустракаўся з актрысамі. І мама дазваляла сабе жартам укалоць, паіранізаваць з яго з гэтай нагоды, — успамінае Таццяна Шамякіна. — Але тата як разумны мужчына адказаў на такія правыя рэзюнасці павышанай увагай да жонкі. Ён заўсёды стараўся браць маму на банкеты, у службовыя камандзіроўкі, паездкі за мяжу.

Доўгія гады сям'я Шамякіна была вельмі шчаслівая. Але ў верасні 1991 года раптоўна памёр іх сын Аляксандр. Гэта стала для Івана Пятровіча і Марыі Філатаўны страшным ударам, ад якога яны так і не адышлі.

Калі Марыя Філатаўна цяжка захварэла і трапіла ў бальніцу, Іван Пятровіч кожны дзень наведваў яе, прыносіў садавіну, трымаў за руку, дзяліўся навінамі.

У 1998 годзе яго каханая спадарожніца, з якой пражыў 58 гадоў, не стала. Вядома, падтрымлівалі дзеці, наведвалі ўнукі. Але пазбавіўшыся свайго дарагага анёла-ахоўніка, Іван Шамякін усё часцей адчуваў сябе асірацелым, страчаным. Ён чакаў сустрэчы са сваёй Марыяй. І праз шэсць гадоў пайшоў следам за ёй. На гэты раз — у вечнасць.

Вольга ПАКЛОНСКАЯ.
Фота з сямейнага архіва Таццяны ШАМЯКІНАЙ.

Іван Шамякін з дачкой Таццянай.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПОВТОРНОМ АУКЦИОНЕ

Лот 1: автомобиль грузовой седельный тягач марки МАЗ 642508-230, 2007 г. в., гос. № АН 9463-7 (количество осей – 3, колесная формула 6х6, полная масса 31450 кг, двигатель дизельный объемом 14860 см куб., 243 кВт/330 л. с., тип трансмиссии – механическая). Начальная цена продажи – 6 300 руб. (шесть тысяч триста рублей) с учетом НДС.
Сумма задатка – 630 руб. (шестьсот тридцать рублей)

Лот 2: полуприцеп бортовой марки МАЗ 938662, 2007 г. в., гос. № АЗ375В-7 (количество осей – 2, полная масса 31 000 кг, грузоподъемность 23 000 кг). Начальная цена продажи – 3 300 руб. (три тысячи триста рублей) с учетом НДС.
Сумма задатка – 330 руб. (триста тридцать рублей)

Продавец – открытое акционерное общество «Химремонт», 246026, г. Гомель, ул. Химзаводская, 4, тел. +375-232-23-12-69

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 8-0152-55-87-70

Условия проведения аукциона:
- возмещение победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) затрат Продавца на организацию и проведение аукциона, в том числе затрат по уплате вознаграждения организатору аукциона в размере 5 % от конечной цены продажи объекта;
- срок заключения договора купли-продажи – 10 рабочих дней с даты проведения аукциона.

Условия оплаты – по договоренности сторон

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 17 февраля 2021 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержится на сайте организатора аукциона <https://grino.by/auktion/>

Заявления на участие принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). **Обед с 12.30 до 13.18**

Последний день приема заявлений – 15 февраля 2021 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» <https://grino.by/auktion/>

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: 8 (017) 298-53-53; 8 (029) 690 54 09, BELTORGLBY
Продавец: ОАО «Хойникский КБО» (УНП 400056519) 247622, Гомельская область, г. Хойники, ул. К. Маркса, 28, тел.: +375 232 31-59-72, +375 29 135-78-72.

Публичные торги в электронной форме будут проводиться: **02 марта 2021 г. 09.00–17.00** на электронной торговой площадке BELTORGLBY

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС
1	Швейная машина 1022 кл. 2006 г. в., инв. № 4198	40,00
2	Швейная машина 1022 кл. 2006 г. в., инв. № 4199	40,00
3	Петельная швейная машина Juki LBH-780U, 2014 г. в., инв. № 4264	2744,00
4	Швейная машина Juki DDL8700B-7, 2014 г. в., инв. № 4266	760,00
5	Швейная машина Juki DDL8700B-7, 2014 г. в., инв. № 4267	760,00
6	Швейная машина Juki DDL8700B-7, 2014 г. в., инв. № 4268	760,00
7	Станок для изготовления ключей, 2005 г. в., инв. № 4204	1300,00
8	Обуван швейная машина Xflysphing-2972, 2005 г. в., инв. № 1037	410,00
9	Обуван швейная машина Typical-2972, 2007 г. в., инв. № 7093	410,00
10	Обдирочный станок (марка, модель н/у), инв. № 3316	50,00
11	Пресс механический DEP-2 Mikron, 2013 г. в., инв. № 4258	170,00
12	Водонагреватель «Аристон», 2012 г. в., инв. № 7089. Комплект оборудования для организации рабочего места по оказанию парикмахерских услуг, 2003 г. в., инв. № 7086	4530,00
13	Сейфы металлические в ассортименте (3 шт.) (2-секц. – 1 шт., 1-секц. – 2 шт.)	192,00
14	Пресс дублирующий Comet PLT-1100, 2013 г. в., инв. № 4262	2000,00
15	Воздухогреватель BT-20, 2012 г. в., инв. № 7091	60,00

Местонахождение – Гомельская обл., г. Хойники, ул. К. Маркса, 27. Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698 53 53.

Для участия в торгах необходимо в срок с 09.00 01.02.2021 г. по 17.00 01.03.2021 г.: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGLBY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шар торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победителем торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» от 06.01.2021 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) сообщает о внесении изменений в извещение по продаже права заключения договора аренды ГП «Жилищник Минщины», опубликованное в газете «Звезда» от 14.01.2021 г. в связи с введением моратория на увеличение базовой арендной величины по 31 марта 2022 года:
Начальная цена права заключения договора аренда по лоту № 1 составляет 1 435,23 бел. руб. (задаток – 143,52 бел. руб.), по лоту № 2 – 145,34 бел. руб. (задаток – 14,53 бел. руб.).
УНП 681536750

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: 8 (017) 298-53-53; 8 (029) 690 54 09, BELTORGLBY
Продавец: ОАО «Буда-Кошелевский КБО» (УНП 400035136), 247355, Гомельская область, г. Буда-Кошелево, ул. Головачева, 10, тел./факс: +375 232 31-59-72 / 25-26-63, тел. +375 29 135-78-72.

Публичные торги в электронной форме будут проводиться: **02 марта 2021 г. 09.00–17.00** на электронной торговой площадке BELTORGLBY.

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС
1	Автомобиль IZH 27175, VIN: Z92271750C0033294, рег. № А1 3926-3, тип ТС – грузовой фургон, тип двигателя – бензиновый, 6-ст. МКПП, колесная формула 4x2, 2012 г. в.	4500,00
2	Одежда мужская, женская, детская в ассортименте (201 наименование в количестве 379 ед.)	2677,18
3	Носилки для сушки бетонных форм (80 шт.) (2,5 м – 10 шт., 2,0 м – 70 шт.)	316,80
4	Газовые баллоны (50 л), 2 шт.	38,40
5	Спортивный инвентарь в ассортименте (79 ед.) – ботинки лыжные, лыжи, лыжные палки (ботинки лыжные – 23 пары, беговые лыжи – 33 пары, лыжные палки – 23 пары)	1108,80
6	Сейфы металлические в ассортименте (5 шт.) (2-секц. – 2 шт., 1-секц. с вентиляцией – 2 шт., 1-секц. – 1 шт.)	288,00
7	Комплект оборудования и мебели № 1 (5 ед.)	9540,00
8	Комплект оборудования и мебели № 2 (5 ед.)	7340,00
9	Комплект мебели (Комплект для организации рабочего места приемщика, инв. № 550, 2010 г. в. Рабочее место приемщика, инв. № 501, 2009 г. в.)	4700,00
10	Комплект оборудования по ремонту швейных изделий, инв. № 555, 2008 г. в.	1700,00
11	Электрический мотоцикл для детей, Италия, инв. № б/н, 2007 г. в.	60,00
12	Холодильник MXM-2835 ЗАО «Атлант», инв. № б/н, 2011 г. в.	230,00
13	Швейная машина Minerva 15540 22 кл, инв. № 00074, 1979 г. в.	100,00
14	Швейная машина «Орша» 22 кл 141267, инв. № 00022, 1989 г. в.	50,00
15	Швейная машина «Орша» 22 кл 080652, инв. № 00086, 1982 г. в.	50,00
16	Швейная машина «Орша» 22 кл 390542, инв. № 00065, 1979 г. в.	50,00
17	ПМШ ORSHA 457364, инв. № 00084, 2007 г. в.	50,00
18	Швейная машина ORSHA 22 кл 454977, инв. № 012109, 1979 г. в.	50,00
19	Петельная машина 25 кл Minerva 19724, инв. № 00018, 1989 г. в.	1100,00
20	Кнопочное устройство 26 кл, инв. № 00016, 1978 г. в.	20,00
21	ПШМ ORSHA 455036, инв. № 042110, 2006 г. в.	50,00

22	Петельная ШМ 090900251, инв. № 860, 2010 г. в.	1200,00
23	Петельная швейная машина СНКН1, инв. № 012129, 2007 г. в.	1600,00
24	Петельная швейная машина СНКН1, инв. № 012111, 2008 г. в.	1600,00
25	Оверлок Gemsy GEM737 F, инв. № 855, 2008 г. в.	310,00
26	Скорняжная машина ZOUE ZJ202, инв. № 00372, 2007 г. в.	470,00
27	Гладильная машина ЯИНА-М, инв. № б/н, 2010 г. в.	140,00
28	Профессиональный гладильный каток Electrolux IC43316, инв. № 997032, 2007 г. в.	12200,00
29	Сушувр, инв. № 509, 2008 г. в.	170,00
30	Оверлок в комплекте TY 737 ВК, инв. № б/н, 2010 г. в.	320,00
31	Швейная машина ORSHA 22 кл., инв. № б/н, 2011 г. в.	90,00
32	Комплект оборудования для организации рабочего места по оказанию парикмахерских услуг, инв. № б/н, 2011 г. в.	2000,00
33	Комплект оборудования для организации рабочего места приемщика, инв. № б/н, 2011 г. в.	2600,00
34	Комплект оборудования для организации рабочего места по ремонту швейных изделий, инв. № б/н, 2011 г. в.	1000,00
35	Сушувр, инв. № 851, 2009 г. в.	190,00
36	Комплект оборудования рабочего места обувщика, инв. № б/н, 2009 г. в.	3100,00
37	Бетоносмеситель BC-270B, инв. № б/н, 2011 г. в.	1100,00
38	Формы литейные для изготовления железобетонных изделий в ассортименте (49 ед.)	14430,00

Местонахождение: п. 1 – г. Гомель, ул. В. Хмельницкого, 77; п. 2 – г. Гомель, ул. Катюнина, 14; п. 3-4, 30-38 – г. Буда-Кошелево, ул. 50 лет Октября, 28; п. 5-6, 9-22 – г. Буда-Кошелево, ул. Головачева, 10; п. 7 – н. п. Рогинь Буда-Кошелевского р-на; п. 8 – н. п. Николаевка, Буда-Кошелевского р-на; п. 23-29 – г. Гомель, ул. Федосенко, 4.
Телефон для ознакомления и осмотра +375 29 135-78-72.

Для участия в торгах необходимо в срок с 09.00 01.02.2021 г. по 17.00 01.03.2021 г.: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGLBY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шар торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победителем торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и оплатить аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» от 06.01.2021 г.

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: 8 (017) 298-53-53; 8 (029) 690 54 09, BELTORGLBY
Продавец: ОАО «Лоевский КБО» (УНП 400028996) 247095, Гомельская область, г. Лоев, ул. Ленина, 24а, тел./факс: +375 232 31-59-72/ 25-26-63, тел. +375 29 135-78-72.

Публичные торги в электронной форме будут проводиться: **02 марта 2021 г. 09.00–17.00** на электронной торговой площадке BELTORGLBY

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС
1	Автомобиль IZH 27175, VIN: Z92271750C0033764, рег. № А1 4593-3, тип ТС – грузовой фургон, тип двигателя – бензиновый, 6-ст. МКПП, колесная формула 4x2, 2012 г. в. Местонахождение – г. Гомель, ул. В. Хмельницкого, 77	4320,00
2	Капитальное строение, инв. № 340/С-314434, площадь – 471,6 кв.м, назначение – здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель, наименование – здание столярного цеха. Кадастровый номер земельного участка, на котором расположено капитальное строение, – 323055100001002852. Местонахождение: Гомельская обл., Лоевский р-н, г. Лоев, ул. Батова, 59А.	9620,00
3	Капитальное строение, инв. №340/С-314435, площадь – 41,5 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание склада сырья и материалов. Кадастровый номер земельного участка, на котором расположено капитальное строение, – 323055100001002852. Местонахождение: Гомельская обл., Лоевский р-н, г. Лоев, ул. Батова, 59А/1	800,00
4	Капитальное строение с инв. №340/С-313948, общей площадью 140,9 кв. м, назначение – здание специализированное для бытового обслуживания населения, наименование – здание комплексно-приемного пункта. Составные части и принадлежности: терраса, крыльцо. Кадастровый номер земельного участка, на котором расположено капитальное строение: 3230804011101000165. Местонахождение: Гомельская обл., Лоевский р-н, Бывальковский с/с, д. Бывальки, ул. Ермакова Ф.А., 17	3560,00

Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.

Для участия в торгах необходимо в срок с 01.02.2021 г. по 01.03.2021 г.: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGLBY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шар торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победителем торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и оплатить аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» от 06.01.2021 г.

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: 8 (017) 298-53-53; 8 (029) 690 54 09, BELTORGLBY
Продавец: ОАО «Брагинский КБО» (УНП 400032430), 247632, Гомельская область, г. п. Брагин, ул. Советская, 31, тел./факс: +375 232 31-59-72 / 25-26-63, тел. +375 29 135-78-72.

Повторные публичные торги в электронной форме будут проводиться: **02 марта 2021 г. 09.00–17.00** на электронной торговой площадке BELTORGLBY.

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС
1	Оверлок Typical GN 793, 2007 г. в., инв. № 486	180,00
2	Швейная машина Minerva 335-221, 2004 г. в., инв. № 280	180,00
3	Кассовый аппарат Орион-100Ф, 2010 г. в., инв. № н/д	54,00
4	Бойлер Ariston SG30OR, 2008 г. в., инв. № 178	36,00
5	Установка для ремонта обуви PO-1, 2004 г. в., инв. № 152	480,00
6	Пресс для приклеивания подошв и подметок PO-2, 2004 г. в., инв. № 150	102,00
7	Лапа спалочная MX90 СК-05, 2005 г. в., инв. № 185	12,00
8	Стол обувщика, 2005 г. в., инв. № 183	24,00
9	Оверлок Global OV816550, 2006 г. в., инв. № 161	960,00
10	Швейная машина СНКН1 СВН-781Н, 2008 г. в., инв. № 180	960,00
11	Швейная машина Orsha 1022 кл, 2006 г. в., инв. № 144	48,00
12	Швейная машина Orsha 1022 кл, 2006 г. в., инв. № 365	48,00
13	Швейная машина Orsha 1022 кл, 2007 г. в., инв. № 151	48,00
14	Швейная машина Orsha 1022 кл, 2004 г. в., инв. № 180	48,00
15	Швейная машина Orsha 1022 кл, 2007 г. в., инв. № 180	48,00
16	Швейная машина Orsha 1022 кл, 2006 г. в., инв. № 180	60,00

Местонахождение – Гомельская обл., г. п. Брагин, ул. Советская, 31. Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.

Для участия в торгах необходимо в срок с 09.00 01.02.2021 г. по 17.00 01.03.2021 г.: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGLBY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шар торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победителем торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и оплатить аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» от 06.01.2021 г.

ЯДЗІМ І ХОЧАЦА, АБО УСХОДНЯЯ СТРАВА ПА-БЕЛАРУСКУ

Шаурмы сёння ў гарадах Беларусі стала вельмі шмат — шаурмічныя адкрываюцца на кожным кроку. Як і чаму гэтая арабская страва заваявала папулярнасць?

ШАУРМА АБО ШАВЕРМА?

Мяса-грыль з прыправамі і гароднінай, загорнутае ў лаваш — адзін з самых запатрабаваных відаў гарадскога перакосу. І калі раней такі стрыт-фуд лічыўся стравай з дрэннай рэпутацыяй нароўні з прывакзальнымі піражкімі («з кацыянтамі», як прынята было дадаваць), сёння шаурму ядуць і студэнты, і школьнікі, і нават дарослыя з важкім жыццёвым багажом. Парталы гарадскіх навін складаюць рэйтынгі месяцаў з самай смачнай і нясмачнай, самай таннай і дарагой шаурмой, а ў сацсетках з'яўляюцца флэш-мобы, дзе людзі ядуць гэту ўсходнюю страву — асобна і ў кампаніі сяброў.

Дарэчы, шаурма або шаверма? У Расіі, адкуль у Беларусь і прыйшоў больш за 20 гадоў таму гэты від стрыт-фуд, па гэтай прыкмеце ёсць выразны падзел. У Маскве прынята казаць «шаурма» (як і ў большасці гарадоў нашай усходняй краіны-суседкі), у Санкт-Пецярбургу (а таксама ў Ленінградскай вобласці) транскрыпцыя з арабскай іншая — «шаверма». У Беларусі ўжываюцца абедзве назвы, але значна часцей усё ж выкарыстоўваецца «маскоўскі» варыянт — «шаурма».

АДКУЛЬ ЯНА ЎЗЯПАСЯ

Шаурму нельга назваць старадаўняй стравай. Праўда, яна была вынайдзена ў адным з самых старажытных гарадоў свету, Дамаску (Сірыя), але адносна нядаўна — у сярэдзіне XX стагоддзя і менавіта як стрыт-фуд. Гатавалі яе, зразумела, з бараніны. У краінах не мусульманскіх (куды яна досыць хутка трапіла), шаурму сталі

рабіць з курыцы, індычыны, ялавічыны і, вядома ж, са свініны. Гісторыя захавала імя чалавека, які пазнаёміў з шаурмой Еўропу. Эмігрант з Турцыі Кадыр Нурман адкрыў ларок-шаурмічную ў Берліне. Сёння ў сталіцы Германіі шаурма прадаецца ў многіх месцах (ёсць нават тэа, які ўваходзіць у тэмавы спіс устаноў, дзе рытуецца самую смачную шаурму ў свеце. Так, існуе нават такі рэйтынг!). У наш час, паводле даных Асацыяцыі турэцкіх вытворцаў шаурмы, у Берліне мяса-грыль з прыправамі і гароднінай у лавашы гатуюць у больш чым чатырох тысячача гандлёвых павільёнаў — пунктаў грамадскага харчавання, якія прапануюць гэтую страву, у сталіцы Германіі больш, чым у Стамбуле. І кожны дзень усе яны разам прадаюць у сярэднім да двух мільёнаў адзінак шаурмы. Заваявала шаверма і іншыя гарады Еўропы. Сёння ў еўрапейскіх мегаполісах гатуецца самая розная шаурму — у тым ліку дыетныя: напрыклад, розныя віды вегетарыянскай. Дарэчы, класіку «айчынай» шаурмы — маянэз і кетчуп у якасці падлікі — знаёчы гэтай стравай лічаць маветонам. У кафэ і на фудкортах да яе гатуюць спецыяльныя соусы з рознымі спалучэннямі спецыяў.

У нас шаурму часцей прадаюць у кіёсках і аўтафургонах. Менавіта ў такім выглядзе — як класічны стрыт-фуд — яна з'явілася ў Маскве і Санкт-Пецярбургу ў сярэдзіне 90-х, а ў Беларусь дабралася бліжэй да 2000-х і спачатку была проста вулічнай стравай з маргінальнай рэпутацыяй. Але паступова заваявала ўласную нішу, пацясніўшы фаст-фуд. А што? Хутка, смачна і адносна танна!

— Нічога дзіўнага ў тым, што шаурма стала папулярнай. Нягледзячы на тое, што гэта ўсходняя кухня, у ёй няма нічога неславянскага. Мяса, гародніна і лаваш па сутнасці, той жа блін! — гэта інтэрнацыянальнае спалучэнне, — кажа прадавачка шаурмы Марына, якая пагадзілася распавесці аб сваіх працоўных буднях

і смакавых перавагах пакупнікоў. — Купіўшы шаурму, за свае 5-7 рублёў атрымаеш паўнаватнасны абед. Можна з'есці на ходу, у машыне, можна сесці за столік — вельмі зручна.

А ад фаст-фуду, па словах суразмоўцы, шаурму выгадна адрознівае вялікае ўтрыманне мяса і натуральных смакаў. Стрыт-фуд лёгка падладжваецца пад любыя густы. Больш ці менш маянэз, кетчуп, салаты, агурка, карыйскай морквы — па жаданні пакупніка. У Беларусі, дарэчы, практычна няма аматараў вострых усходніх соусаў, так што іх шаурмічныя звычайна і не прапануюць.

Фаст-фуд шаурме не канкурэнт: апошняе цалкам рытуецца з нуля і ў прысутнасці кліента. Пры гэтым абодва кірункі «хуткай ежы» — блізныя з агульнымі рысамі: адсутнасць сталовых прыбораў і кароткі час да выканання заказа, вузкая спецыялізацыя і невялікія інвестыцыі, танныя стравы і нізкі сярэдні чэк, гнуткасць і высокая рэнтабельнасць.

Мяса спачатку зразаюць вялікім нажом, а потым здрабняюць. Вольныя ў прыгатаванні шаурмы кухары робяць гэта... нажніцамі.

Іншая справа, што ў тым жа «Макдональдсе» не атруціцца. А наколькі набываць ў кіёску шаверма бяспечная для здароўя спажыўца?

ЦІ МОЖНА АТРУЦІЦА?

З аднаго боку, шаурма з ларка або аўтафургона — па-ранейшаму ежа не для тых, хто занадта грэблівы. З другога, у розных пост-савецкіх гарадах узровень гатавання гэтай стравы, зразумела, розны. У Беларусі бяспека прыгатавання шавермы рэгулюецца агульным для сталовых, кафэ і рэстаранаў дакументам — «Санітарна-эпідэміялагічным патрабаваннямі для аб'ектаў грамадскага харчавання».

Наколькі гэтыя нормы выконваюцца, дапусцім, у кіёсках на рынку? Прынамсі, большасць прадаўцоў шавермы, на якіх мы звярталі ўвагу, працуюць у пальчатках. І ў масцы, нягледзячы на тое, што калія грылю гарача. Дарэчы, аказваецца, ёсць такі сакрэт: найбольш бяспечна перакусаць шаурмой

прыкладна з 12.00 да 16.00 (калі кіёск адкрываецца ў 9-10 раніцы). Кавалак мяса на грылі добра прасмажваецца і яшчэ не пачынае падгараць. Увечары ў лаваш вам могуць загарнуць рэшткі — у тым ліку курыную скуру і сухажылі. З раніцы ж цалкам магчыма, што разгразюць учарашняе мяса перад тым, як ставіць на грыль новы кавалак. Тое ж самае з гароднінай. Нічога асабістага, толькі бізнес.

Колькі шаурмічных у Мінску і ў іншых гарадах Беларусі, у Міністэрстве антыманаполнага рэгулявання і гандлю нам адказаць не змаглі: установы грамадскага харчавання статыстыка ўлічвае разам, незалежна ад спецыялізацыі.

Найстарэйшыя шаурмічныя ў сталіцы размешчаны на рынках — на «Камароўцы» і на «Лебядзіным». На Камароўцы самая старая ўстанова — адна з тых, якія некалі былі «першапраходцамі», жыва да нашых часоў. Называецца яна немурагеліста — «кафэ Fast Food», але пастаянны на-

дарэчы, адзін час прапаноўвалі (магчыма, прапануюць і цяпер) нават у в'етнамскім кафэ «Сайгон» (хоць пытанне, як дапусецца арабская кухня да в'етнамскай, застаецца адкрытым). Але мы пойдзем у класічныя ўстановы — а дакладней, кіёскі, дзе да гэтага часу гатуецца сакавітае духмянае мяса ў лавашы. Цэлая алегкая пачатковая стацыянарнага ларка-шаурмічнай, Марына.

Выконваць адну і тую ж работу вусем гадзін зарплату бывае сумна. Таму дзяўчына ахвотна ўстае ў размову з пакупнікамі: своеасабліва забаву падчас манатоннага рабочага дня. Зачыняецца ларок, калі рынак пакаюць апошнія наведвальнікі і ўсе гандлёвыя рады ўжо апусцелі. А пачынаецца работа з ўстаноўкі цяжкага мясновага «верцацана» на грыль. З аднаго таго «верцацана» атрымаецца каля 80 порцый шавермы.

— Цяпер няма сэнсу смажыць многа мяса — людзей мала.

Улік прададзеных порцый выдуць па колькасці зрабаваных лавашоў. Што датычыцца мяса, шаурму паўсюль «на Жданах» робяць у асноўным з курыцы.

— Дакладна не з сабак і не з кацыянт, — смеяцца дзяўчына. — Гэта я гарантую!

Мяса закупляецца оптам тут жа, на рынку, у сярэднім раз на тыдзень.

Марына згодная з майбярэдняй суразмоўніцай, што сакрэт смачнай шаурмы — у правільных судносінах мяса і гародніны. А соусы...

— Найлепшы соус — гэта усё ж такі кетчуп з маянэзам. Мы спрабавалі гатаваць спецыяльныя соусы для шаурмы, але людзі просіць «класічны варыянт».

Дзяўчына тлумачыць, што канкурэнцыя на продаж шавермы не ўплывае: у кіёскаў з сапраўды смачнай шаурмой паступова напрацоўваецца ўласная кліентура.

Хоць маркетынгавыя хады ўсё ж ёсць: у некаторых ларках робяць зніжкі мужчынам на 23 лютага і жанчынам на 8 Сакавіка.

Яшчэ адзін сакрэт смачнай шаурмы — умненне курачыннага загарнуць лаваш, кажа суразмоўніца. Чым шчыльней — тым смачней. Потым гатовая шаурма абсмажваецца з двух бакоў на грылі, абгортваецца кардоннай «талеркай» і змяшчаецца ў цэлафанавы пакет. Такая ежа, зразумела, не мае ніякага дачынення да здаровага спосабу жыцця.

Але ж не ім адзіным жывым чалавек...

— Ой, не, вы што! У выхадныя лепш, а ў будні дзень, вось паглядзіце, — дзе тыя людзі? Надвор'е та-

кое — ніхто не хоча на вуліцы выходзіць. У горадзе іншая праходнасць, а ў нас у будні рынак пусты. Яшчэ калі «Лябязка» была і на тым баку шашы, больш людзей застаецца адкрытае. Але мы пойдзем у класічныя ўстановы — а дакладней, кіёскі, дзе да гэтага часу гатуецца сакавітае духмянае мяса ў лавашы. Цэлая алегкая пачатковая стацыянарнага ларка-шаурмічнай, Марына.

Выконваць адну і тую ж работу вусем гадзін зарплату бывае сумна. Таму дзяўчына ахвотна ўстае ў размову з пакупнікамі: своеасабліва забаву падчас манатоннага рабочага дня. Зачыняецца ларок, калі рынак пакаюць апошнія наведвальнікі і ўсе гандлёвыя рады ўжо апусцелі. А пачынаецца работа з ўстаноўкі цяжкага мясновага «верцацана» на грыль. З аднаго таго «верцацана» атрымаецца каля 80 порцый шавермы.

— Цяпер няма сэнсу смажыць многа мяса — людзей мала.

Улік прададзеных порцый выдуць па колькасці зрабаваных лавашоў. Што датычыцца мяса, шаурму паўсюль «на Жданах» робяць у асноўным з курыцы.

— Дакладна не з сабак і не з кацыянт, — смеяцца дзяўчына. — Гэта я гарантую!

Мяса закупляецца оптам тут жа, на рынку, у сярэднім раз на тыдзень.

Марына згодная з майбярэдняй суразмоўніцай, што сакрэт смачнай шаурмы — у правільных судносінах мяса і гародніны. А соусы...

— Найлепшы соус — гэта усё ж такі кетчуп з маянэзам. Мы спрабавалі гатаваць спецыяльныя соусы для шаурмы, але людзі просіць «класічны варыянт».

Дзяўчына тлумачыць, што канкурэнцыя на продаж шавермы не ўплывае: у кіёскаў з сапраўды смачнай шаурмой паступова напрацоўваецца ўласная кліентура.

Хоць маркетынгавыя хады ўсё ж ёсць: у некаторых ларках робяць зніжкі мужчынам на 23 лютага і жанчынам на 8 Сакавіка.

Яшчэ адзін сакрэт смачнай шаурмы — умненне курачыннага загарнуць лаваш, кажа суразмоўніца. Чым шчыльней — тым смачней. Потым гатовая шаурма абсмажваецца з двух бакоў на грылі, абгортваецца кардоннай «талеркай» і змяшчаецца ў цэлафанавы пакет. Такая ежа, зразумела, не мае ніякага дачынення да здаровага спосабу жыцця.

Але ж не ім адзіным жывым чалавек...

— Ой, не, вы што! У выхадныя лепш, а ў будні дзень, вось паглядзіце, — дзе тыя людзі? Надвор'е та-

кое — ніхто не хоча на вуліцы выходзіць. У горадзе іншая праходнасць, а ў нас у будні рынак пусты. Яшчэ калі «Лябязка» была і на тым баку шашы, больш людзей застаецца адкрытае. Але мы пойдзем у класічныя ўстановы — а дакладней, кіёскі, дзе да гэтага часу гатуецца сакавітае духмянае мяса ў лавашы. Цэлая алегкая пачатковая стацыянарнага ларка-шаурмічнай, Марына.

Выконваць адну і тую ж работу вусем гадзін зарплату бывае сумна. Таму дзяўчына ахвотна ўстае ў размову з пакупнікамі: своеасабліва забаву падчас манатоннага рабочага дня. Зачыняецца ларок, калі рынак пакаюць апошнія наведвальнікі і ўсе гандлёвыя рады ўжо апусцелі. А пачынаецца работа з ўстаноўкі цяжкага мясновага «верцацана» на грыль. З аднаго таго «верцацана» атрымаецца каля 80 порцый шавермы.

— Цяпер няма сэнсу смажыць многа мяса — людзей мала.

Улік прададзеных порцый выдуць па колькасці зрабаваных лавашоў. Што датычыцца мяса, шаурму паўсюль «на Жданах» робяць у асноўным з курыцы.

На рынку «Лебядзіны» кіёскі з шаурмой утвараюць цэлую алею.

Аляксандра АНЦЭЛВІЧ.
Фота аўтара.

«КАНАДА ВЫБІРАЕ НАС»

Карэспандэты «Звязды» гутараць з дырэктарам Навукова-даследчага інстытута імпульсных працэсаў з доследнай вытворчасцю доктарам тэхнічных навук Ларысай СУДНІК

Намеснік загадчыка лабараторыі Ігар ПЯТРОЎ дэманструе шматслойны выраб з нержавеючай сталі і медзі, які мае павышаную трываласць да эрозіі паверхні пры электранапружанні.

Дырэктар інстытута Ларыса СУДНІК і намеснік дырэктара Анатоль ВАНЬКОВІЧ.

— Наш Інстытут імпульсных працэсаў працуе ў складзе Дзяржаўнай навуковай установы «Інстытут парашковай металургіі імя акадэміка А. У. Романа», які уваходзіць у Дзяржаўнае навуковае аб'яднанне парашковай металургіі НАН Беларусі і мае больш чым 50-гадовую гісторыю навуковых работ у галіне прымянення выбуху па некалькіх найважнейшых кірунках, — расказвае Ларыса Уладзіміраўна. — Інстытут уяўляе з сябе навукова-вытворчы комплекс з развітой інфраструктурай. Уключае навукова-даследчую лабараторыю кампазітных матэрыялаў і апрацоўкі выбухам, навукова-даследчую лабараторыю літых вырабаў, а таксама доследную вытворчасць. Там маецца эксперыментальны палігон, асншчаны выбуховымі камерамі і пляцоўкамі, вымяральной апаратурай, ахоўнымі збудаваннямі.

Таксама маем сваю ліцейную вытворчасць, участак выбуховай штампоўкі, гідрадынамічныя машыны, нават уласныя пркаты стан. Усё гэта дазваляе выпускаць спецыфічную навукаёмкую прадукцыю, распрацаваную нашымі спецыялістамі.

— А па якіх асноўных кірунках вядуцца навуковыя работы вашымі лабараторыямі?

— Гэта фундаментальныя даследаванні імпульсных выбуховых працэсаў, вывучэнне іх уздзеяння на разнастайныя матэрыялы, у выніку чаго і нараджаюцца прыкладныя распрацоўкі. Даследаванні ўзаемадзеяння кампактных і дыскрэтных парашковых цёл пры разнастайных хуткасцях нажуржэння, а таксама сінтэзу новых матэрыялаў — усё гэта ва ўмовах выбуху (імпульсных нагрузак).

— А распрацоўка і ўкараненне новых тэхналагічных працэсаў і абсталявання для атрымання канструкцыйнай керамікі — таксама ваш клопат?

— Наш, як і працэсаў і абсталявання для атрымання слаістых кампазітаў і ўвогуле кампазітных матэрыялаў, у тым ліку для электроннай, машынабудуўнічай, металургічнай прамысловасці. Да таго ж распрацоўка і ўкараненне новых баратэрмічных працэсаў, атрымання наанструктурных керамічных парашкоў. І падрыхтоўка рэкамендацый па выкарыстанні навуковых даследаванняў на практыцы, суправаджэнне іх пры асваенні ў вытворчасці.

У лабараторыі кампазітаў, напрыклад, выконваецца зварка выбухам біметалічных і шматслойных кампазіцый, гарачая зварка тугаплаўкіх металаў і сплаваў выбухам. Мы можам такім чынам зварыць і атрымаць злучэнне элементаў усёй табліцы Мендзялеева, тых жа вальфрама і медзі. Могуць быць атрыманы слаі металічныя, керамічныя, у біметалічным і шматслойным выканні.

Вывучаюцца і выкарыстоўваюцца дэтанакцыіны сінтэз і ударнахвалевае кансалідацыі наанструктурных парашкоў і цвёрдых алмазападобных матэрыялаў. Пры гэтым, безумоўна, удасканальваецца тэхналагічнае абсталяванне, праектуюцца ахоўныя збудаванні ад уздзеяння выбухам. У тым ліку кантэйнеры для перавозкі выбухованабяспечных прадметаў. Ажыц-

цяўляем і дэмантаж састарэлых канструкцый і збудаванняў выбуховым метадам, у тым ліку вышынных. Нам належыць прыярэт у распрацоўцы адпаведнай тэхналогіі. Так што запрашаем зацікаўленых звяртацца да нас. Мы, дарэчы, прымаем ад прадпрыемстваў заказы на любія біметалы, кампазітныя парашковыя матэрыялы...

Загадчык лабараторыі Уладзімір АЎЧЫНІНКАЎ з малодшым навуковым супрацоўнікам Уладзіславам ДАВЫДКІНІМ аглядаюць вырабы з алюмініевых сплаваў, атрыманыя метадам кокельнага ліцця.

Такія венты са сплаву магнію для хірургічных апераций могуць ужывацца пры часовым змацаванні касцей. Яны пасля зажыўлення раствараюцца.

Гэта лёгкая і трывалая дэтал з алюмініевага сплаву выраблена для абсталявання газаводаў.

Устаноўка M/300D для ліцця пад высокім ціскам.

Свае шырокае задачы вырашае і лабараторыя літых кампазіцыйных вырабаў, якая вырабляе дэталі і нарыхтоўкі метадам ліцця. Атрымліваем, у прыватнасці, дэталі газавай і пнеўмагідраапаратуры, поршні дызельных рухавікоў і кампрэсараў для РВП «Белгазтэхніка» і іншых прадпрыемстваў. Тут працуе адзіная ў краіне устаноўка для ін'экцыйнага фармавання (ліццё пад ціскам) і вытворчасці перспектывіўных дэталей з магніевых і алюмамагніевых сплаваў, зараз надзвычай запатрабаваных. Гэта дэталі медыцынскага і электратэхнічнага прызначэння, раней іх заводзілі з-за мяжы. Асвоілі вытворчасць пратэктараў аноднай абароны, якія працуюць у тым ліку ў агрэсіўным асяроддзі. Магній — біярэактыўны матэрыял, і калі хірургі выкарыстоўваюць дэталі з яго для ўмацавання касцей пры пераломках, то пасля зажыўлення даставаць яго не трэба, ён раствараецца. У галіне пералічаных распрацовак наш інстытут з'яўляецца лідарам у краіне.

— Па якіх адрасах разыходзіцца ваша прадукцыя?

— Больш чым па 50 беларускіх прадпрыемствах і арганізацыях машынабудавання, энергетыкі, аховы здароўя, будаўніцтва, жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Ажыццяўляем таксама экспарт у краіны далёкага і блізкага замежжа. Навуковыя распрацоўкі ў галіне нанатэхналогіі зацікавілі некалькі фірмаў Пяўднёвай Карэі, наанструктураваныя парашкі вугляроду і тэхнічнага алмазу пастаўляліся ў Расію, ва Украіну.

Зараз мы штогод заключаем кантракты і адпраўляем нашу прадукцыю ў Канаду. Там яна паспяхова канкуруе па цене і якасці з іншымі. У выніку Канада выбірае нас.

А высакашчальныя кампазітныя мішэні для іона-плазменнага распылення, атрыманыя метадам выбуховага прасавання, пастаўляем у Расію для прадпрыемстваў мікраэлектронікі.

Працягваючы развіваць на практыцы ідэі акадэміка А. У. Романа, прафесара В. І. Бяляева, напярэйлі свае біметалы і шматслойныя матэрыялы на Манчагорскі тытанавы камбінат, Краснаярскі алюмініевы завод і іншыя прадпрыемствы калеровай металургіі. Далей вырабы могуць падвяртацца практыцы. А мы, адпрацоўваючы для іх новыя тэхналогіі, выконвалі нават зварку біметалаў метадам пракаткі. Агульнапрызнана, што менавіта ў Беларусі — гэта значыць, у нас — выпускаецца найбольш шырокая гама біметалічных матэрыялаў разнастайнага прызначэння для калеровай металургіі.

Буў ганаровы заказ і з ЦЭРНА (Еўрапейскі цэнтр ядзерных даследаванняў у Швейцарыі), і мы зварылі тугаплаўкія злучэнні, перадалі ім доследныя ўзоры. Разлічваем, што атрымаем пацвярджэнне, і наш біметал будзе выкарыстоўвацца пры зборцы новага адроннага калайдара.

Пералічваць можна многа. Ва ўмовах высакаскорасных працэсаў атрымліваем нанаалмазы, нана-алюмааксідныя парашкі. Распрацоўка кампазітаў з удзедам наанструктураваных кампанентаў — таксама абсалютная новыя тэхналогіі. Як і распрацоўка кампазітаў на палімерных, металічных, керамічных матрыцах. Навука на месцы не стаіць.

Публікацыю падрыхтавалі Уладзімір ХІЛЬКЕВІЧ, Вольга ГЕЦЭВІЧ, Яўген ПЯСЕЦКІ (фота).

УНП 600194976.

GOOGLE СУПРАЦЬ АЎСТРАЛІІ

Чаму ІТ-гігант прыстрашыў «краіну Оз»?

Амерыканская тэхналагічная карпарацыя Google можа адключыць функцыю пошуку ў сетцы на тэрыторыі Аўстраліі, калі прапанаваны ўрадам кодэкс для гульцоў медыярынку ўвойдзе ў сілу. Аб гэтым паведамляе The Sydney Morning Herald. Як адзначыла кіраўнічы дырэктар Google Australia Мэл Сільва, дадзены закон пагражае цэласнасці бізнес-мадэлі пошукавай сістэмы. Аўстралійскія СМІ, у сваю чаргу, абвінавачваюць «карпарацыю добра» ў атрыманні прыбытку за іх кошт. Закон, прапанаваны яшчэ летам 2020-га, зараз праходзіць слуханні ў сенате Аўстраліі. Калі яго прымуць, тэхналагічныя кампаніі павінны будаць плаціць аўстралійскім СМІ за спасылкі на іх навіны ў пошукавай выданы. На першым этапе законапраекта дадзенае расшэне датычыцца толькі Google і Facebook. Чаму ІТ-гігант прыстрашыў «краіну Оз» (так самі месціцы называюць дзяржаву-контэнт) і чым можа скончыцца гэта супрацьстаяне?

УЛЬТЫМАТУМ КАРПАРАЦЫЙ

Спрэчкі паміж аўстралійскімі ўладамі і Google, на які прыпадае 95 працэнтаў усіх пошукавых запытаў у краіне, працягваюцца ўжо некалькі месяцаў. Але ў канцы мінулага тыдня кіраўнік аўстралійскага крыла карпарацыі Мэл Сільва вывел іх на новы ўзровень: назваў яе каном прапору неўжывальным, яна фактычна прад'явіла заканадаўчым ультыматум, адзначае «Бі-бі-сі». «Калі адпаведная версія кода стане законам, гэта не пакіне нам рэальнага выбару, акрамя як зрабіць пошукавік Google Search недаступным у Аўстраліі», — заявіла Сільва, выступаючы перад сенатам у Канберы.

«Мы не адказваем на пагрозы», — адгукнуўся на гэта прэм'ер-міністр краіны Скот Морысан. «Давольце мне выказаць выразна: Аўстралія стварае правы, па якіх можна чымсьці займацца ў Аўстраліі. Гэта адбываецца ў нашым парламенце», — дадаў кіраўнік урада, выступаючы перад журналістамі пасля пасяджэння сената.

Хоць Аўстралія — далёка не самы буйны рынак для Google, навінавы код для працэнтных адлічэнняў выданням можа стаць прэцэдэнтам, які захочуць уззяць на ўзбраенне і іншыя дзяржавы.

Дарчы, Facebook таксама выказаў гатоўнасць адмовіць сваім аўстралійскім карыстальнікам у магчымасці дзяліцца навінавымі артыкуламі. Гэтыя тэхкампаніі выступаюць супраць закона аб плаце за кантэнт СМІ праз спецыяльны навінавы код.

Законапраект цяпер знаходзіцца на разглядзе ў аўстралійскім парламенце. Заканадаўцы настойваюць, што за кошт бясплатнага распаўсюджвання навінавага кантэнтну нерогулюемая ІТ-гіганты наросчаваюць свае аўдыторыі і прыбытак. А ў гэты час індустрыя, якая вырабляе такі кантэнт, і асабліва друкаваны выданы, адчувае фінансавыя цяжкасці. Аўтары новага законапраекта прапануюць абавязваць уладальнікаў лічбавых плат-

формаў уступіць у перагаворы са СМІ пра плату за іх кантэнт, і калі дамоўленасць не будзе дасягнута, кошт прызначыць незалежны арбтр.

ЁСЦЬ АБ ЧЫМ ТУРБАВАЦЦА

Пошукавік Google выкарыстоўвае абсалютная большасць інтэрнэт-карыстальнікаў у Аўстраліі. На думку ўрада, яго можна лічыць блізім да сэрвіснай першай неабходнасці, але пры гэтым канкурэнцыя на рынку для яго адсутнічае. У мінулым годзе даходы Google ў Аўстраліі склалі амаль 4 мільярды долараў, пры гэтым кампанія заплаціла ў краіне толькі \$45 млн падаткаў.

Аргументы прыхільнікаў закона заключаюцца ў тым, што лічбавыя платформы знаходзяць новых карыстальнікаў, калі тыя вяртаюцца шукаць навінавы кантэнт, і таму выданы маюць права на адлічэнні за журналісцкі прадукт ад тэхкампаній. Гэтыя сродкі ўмацавалі б індустрыю СМІ, якая страчвае прыбыткі з-за шырокадаступнага бясплатнага алайн-кантэнтну.

Паводле даных урада, з 2005 года друкаваны выданы Аўстраліі пазбавіліся 75 працэнтаў прыбытку ад рэкламы. Што датычыцца даходаў ад рэкламы алайн, то навінавы медыя тут таксама мала што дастаецца — з кожных ста аўстралійскіх долараў, выдаткаваных на лічбавую рэкламу, 81 сыходзіць Google і Facebook, тлумачыць бізнес-карэспандэнт «Бі-бі-сі» Кейт Сілвер. Дэпутаты таксама адзначаюць, што ў аўстралійскім сегменце Google на навіны прыпадае ўсяго 12,5 працэнта ўсіх пошукавых запытаў, і пагрозы кампаній гучыць непарапарцыянальна агрэсіўна.

Заява з боку кампаніі цалкам сысыць з Аўстраліі здаецца надзвычай незвычайнай, адзначае «Бі-бі-сі». Google дамінуе на рынку інтэрнэт-пошукавікаў з амаль 90-працэнтнай доляй. Амаль усе даходы карпарацыі — ад рэкламы. Той факт, што Google прыстрашыла спыніць дзейнасць у цэлай краі-

не, сведчыць аб тым, што кампанія ёсць аб чым турбавацца.

Год пандэміі выдаўся для Google прыбытковым, тады як шматлікім мясцовым газетам прыйшлося нялёгка. І аўстралійскія палітыкі не першыя і не апошнія, хто на гэта паказвае. Па словах кампаніі, яна хоча дапамагчы фінансаваць журналістыку на месцах. Але ў той жа час Google, вядома, разумее, што аўстралійскі закон можа парушыць аснову яе бізнес-мадэлі, і тое ж самае потым паўторыцца і ў іншых краінах.

НА КРАІНІ ВЫПАДАК

Мэл Сільва заявіла, што закон створыць «нерацыянальны прэцэдэнт для нашага бізнесу і для лічбавай эканомікі». Калі кампаніі прыйдзецца рабіць адлічэнні за спасылкі і кароткія апісанні артыкулаў у выніках пошуку, гэта будзе супярэчыць прынцыпу свабоднага руху інфармацыі ў інтэрнэце. «Мы не бачым, як мы маглі б працягваць прапаноўваць нашы паслугі ў Аўстраліі, з падобнымі фінансавымі і аперацыйнымі рызыкамі», — сказала Сільва. У браўзеры Google з'явілася рэклама з тлумачэннем пазіцыі кампаніі.

На мінулым тыдні тут пацвердзілі, што кампанія ў якасці эксперыменту стала блакаваць вынікі пошуку, якія ўключаюць спасылкі на аўстралійскія навінавыя сайты, для аднаго працэнта карыстальнікаў. Па словах прадстаўнікоў Google, мэтай эксперыменту было

паспрабаваць ацаніць кошт гэтых рэсурсаў.

Facebook летась таксама прыгразіў увесці для аўстралійскіх карыстальнікаў адпаведны абмежаванні. Іх адзін з кіраўнікоў сацсеткі Сайман Мілнер назваў «патэнцыяльным сцэнарыем на краіні выпадак». Мілнер таксама адзначыў, што наяўнасць навінавага кантэнтну ў сацсетцы не прыносіць ім амаль ніякага прыбытку. І Google, і Facebook сцвярджаюць: СМІ атрымліваюць выгаду ад таго, што дзякуючы лічбавым платформам іх матэрыялы становяцца даступнымі вялікай колькасці чытачоў.

Карыстальнікі з Аўстраліі збянтэжаныя. Некаторыя мяркуюць, што прыйдзецца пераходзіць на іншыя пошукавікі. Іншыя задаюцца пытаннем, што адбудзецца з іх поштай на gmail і ці можна будзе працягваць карыстацца Google Maps і іншымі звыклымі сэрвісамі.

Раней гандлёвыя прадстаўнікі ЗША заклікалі Аўстралію адмовіцца ад закона, які «відавочна шкодзіць дзелам амерыканскіх кампаніяў». Вынаходнік інтэрнэту сэр

Цім Бернерс-Лі таксама выступіў з крытыкай плана ўлад Аўстраліі. Паводле яго слоў, з-за апошняга сусветная сетка не зможа свабодна функцыянаваць.

Тым часам стала вядома, што на мінулым тыдні адбылася знакавая падзея — Google пагадзіўся плаціць французскім выданням за публікацыю ўрўкаў з навінавых гісторыі ў выніках пошуку. У 2019 годзе ў ЕС увайшоў у сілу новы закон аб аўтарскіх правах, на аснове якога альянс французскіх СМІ здолеў дамовіцца аб выплатах з ІТ-гігантам. Такое пагадненне — першае за ўсю гісторыю Еўропы. Google пакуль падпісала дагавор толькі з некалькімі найбуйнейшымі выданнямі ў Францыі, уключаючы нацыянальныя штотдзённыя газеты Le Monde і Le Figaro.

Інструмент Google для аплаты навінавых выданняў, які называецца Google News Showcase, — гэта яшчэ адзін распрацаваны ім новы прадукт, які дазваляе выдаўцам курыраваць уласны кантэнт у інтэрнэце. Пакуль ён даступны толькі ў Бразіліі і Германіі.

Захар БУРАК.

• У ТЭМУ

Еўропа пабудуе ўласныя воблачныя сэрвісы і створыць альянс

Францыя і Германія маюць намер стварыць еўрапейскую воблачную платформу для зніжэння залежнасці Еўропы ад замежных платформ. Як піша партал SoftPedia, платформа, якая атрымала папулярную назву Gaia-X, нацэлена на зніжэнне залежнасці еўрапейцаў ад амерыканскіх «аблокаў».

Упершыню аб планах па стварэнні такога роду сістэмы, па даных The Wall Street Journal, стала вядома ў 2019-м, аднак на той момант у гэтым пытанні не было ніякай канкрэтны. Цяпер жа ў Gaia-X з'явіцца распрацоўшчык у выглядзе створанай спецыяльна для гэтых мэт некамерцыйнай арганізацыі, у склад якой ўвойдуць пераважна еўрапейскія кампаніі. Уздзельнікаў будзе, па меншай меры, больш за 100. У іх ліку такія кампаніі і апэратары сувязі, як Bosch, Siemens, Dassault Systemes, SAP і Orange разам з Deutsche Telekom.

Запуск платформы Gaia-X, паведамляе Reuters, папярэдне запланаваны на 2021-ы, але спачатку, магчыма, яна будзе функцыянаваць у якасці прата-тыпа. Па словах міністра фінансаў Францыі Бруно Ле Мэра, у перыяд крызісу, выкліканага пандэміяй каранавіруса, многія еўрапейскія кампаніі перайшлі на аддаленую работу, што і патрабуе паскоранага стварэння бяспечнай воблачнай платформы, якая функцыянавала б з захаваннем еўрапейскіх законаў.

Па словах міністра эканомікі Германіі Петэра Альтмаера, каб зрабіць свой унёсак у стварэнне і развіццё Gaia-X, замежным прадпрыемствам прыйдзецца выканаць шэраг умоў. Пад імі ён меў на ўвазе «еўрапейскія правылы і стандарты», у тым ліку і ў пытаннях перадачы і сумяшчальнасці даных. Запрашаючы іншыя краіны далучыцца да праекта, Альтмаер заявіў, што Gaia-X — гэта інструмент аднаўлення тэхналагічнага суверэнітэту Еўропы.

Еўрапейскі саюз створыць уласную індустрыю воблачных вылічэнняў. 27 краін ЕС дамовіліся працаваць агульным падыход да развіцця адзінай воблачнай інфраструктуры. Як мяркуюцца, у праекце будзе прыцягнута 10 мільярдаў еўра, з іх два млрд укладзе выканаўчы орган ЕС, а астатнія сродкі паступляць як ад краін — членаў ЕС, так і ад прыватных прамысловых канцэрнаў. Куратарам гэтага маштабнага мерапрыемства стане новая арганізацыя — Еўрапейскі альянс па прамысловых даных і «аблоках».

Дарчы, краіны Старога Свету і раней спрабавалі ўкараніць алгарытмы, якія дазвалялі б канкуруаваць з замежнымі карпарацыямі. Так, у 2016 годзе кампанія Deutsche Telekom запусціла воблачны сэрвіс Open Telekom Cloud у партнёрстве з Huawei, якая пастаўляла апаратна-праграмныя расшэнні.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Пайшоў з жыцця акцёр Васіль Ланавой

Народны артыст СССР Васіль Ланавой, які раней быў шпіталізаваны з каранавірусам, памёр на 88-м годзе жыцця. Пра гэта паведамляе ТАСС яго жонка актрыса Ірына Купчанка. У сваім першым фільме «Атэст сталасці» Ланавой зняўся ў час вучобы ў тэатральным вучылішчы імя Шчукіна ў 1954 годзе, а ўжо ў 1956-м сыграў галоўную ролю ў фільме «Павел Карчагін». Артур Грэй ў «Пунсовых ветразях», Іван Варавя ў «Афіцэрах», Васіль Шырфінкін ў «Днях Турбіных», Анатоль Курагін ў «Вайне і міры»... Ланавой сыграў у дзясятках тэатральных пастановак і прыкладна 80 фільмаў. З 1957-га служыў у Дзяржаўным акадэмічным тэатры імя Яўгена Вахтангава.

«Пайшоў з жыцця таленавіты і ўсенародна любімы артыст, шчыры і абаяльны чалавек. Прыроджаная інтэлігентнасць, прафесіяналізм, асабліва энергетыка і высакародная манера ігры дазволілі яму стварыць мноства запамінальных вобразаў, якія сталі эталонам акцёрскага майстэрства», — гаворыцца ў спачуванні Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка. Бывайце, Васіль Сямёнавіч...

Еўропу ахапіла «псіхічная пандэмія»

У шэрагу еўрапейскіх краін назіраецца рост псіхічных захворванняў. Сусветная арганізацыя аховы здароўя сцвярджае, што пагаршэнне ментальнага здароўя стала паралельнай з COVID-19 пандэміяй. І зараз Еўрапейскі альянс па пытаннях псіхічнага здароўя СААЗ імкнецца ўзмацніць падтрымку і каардынацыю дзеянняў для кожнай краіны. Псіхічныя захворванні адбіваюцца як на тых,

хто ўжо знаходзіўся ў групе рызыкі, так і на тых, хто ніколі раней не звяртаўся па дапамогу ў галіне душэўнага здароўя. Як устанавіла Міжнародная арганізацыя працы, пандэмія прывяла да таго, што палова маладых людзей ва ўзросце 18—29 гадоў пакутуе ад дэпрэсіі і павышанай трывожнасці, тыя ж самыя дзягназы ў 20 % работнікаў аховы здароўя.

Карціну Батычэлі прадалі больш чым за \$92 млн

На таргах Sotheby's у Нью-Ёрку карціну вядомага фларэнцыйскага мастака Сандра Батычэлі «Партрэт маладога чалавека з медальёнам» прадалі за \$92,18 мільёна долараў, паведамляе The Wall Street Journal. Аўкцыённы дом папярэдне ацаніў кошт палатна ў \$80 млн. У выдзелены аўкцыённага дома ўдакладніўца, што «Партрэт маладога чалавека з медальёнам» стаў самай дарагой работай Батычэлі, выстаўленай на аўкцыёны, і самай каштоўнай карцінай старых майстроў, прададзенай з аўкцыёну на Sotheby's.

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: 8 (017) 298-53-53; 8 (029) 690 54 09, BELTORGI.BY.

Продавец: ООО «Зодчийинвестстройторг» (УНП 591741477), 220073, г. Минск, ул. Бирюзова, д. 4, корп. 5, пом. 17, в лице антикризисного управляющего ООО «Юридический момент», «+375 170 397-73».

Третий повторные публичные торги в форме аукциона в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены **15 февраля 2021 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28.**

№ п/п	Предмет торгов, местонахождение	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. без НДС
1	Капитальное строение с инв. № 100/С-90723, площадью 135,9 кв. м, расположенное по адресу: г. Барановичи, ул. М. Горького, 4А (учебный класс)	33 110,15
2	Капитальное строение с инв. № 100/С-90725, площадью 70,8 кв. м, расположенное по адресу: г. Барановичи, ул. М. Горького, 4А (гараж, архив)	13 330,06

Тел. для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.

Для участия в торгах необходимо в срок с 01.02.2021 г. 09.00 по 12.02.2021 г. 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY, 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с ВУЗ3ВПСБ30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код ВПСВВУЗХ, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказать от их проведения не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, оплатить аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» от 23.12.2020 г.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельоблстрой» (продавец имущества)

в лице антикризисного управляющего в деле о банкротстве Колеснёва Н.М. извещает о проведении 15 февраля 2021 года открытого повторного аукциона со снижением начальной цены на 50 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

ПОЛНЫЙ И ПОДРОБНЫЙ ПЕРЕЧЕНЬ ИМУЩЕСТВА
(ЛОТЫ №№ 1–8, 10–12, 14–25),
ранее опубликован в газете «Звезда» от 24.10.2020 г. № 208 (29322),
www.bankrot.gov.by.

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomelobreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактному телефону Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62

Продавец: ОАО «Гомельоблстрой», г. Гомель, ул. Малайчука, 12.

Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.: 8 (029) 185-37-18 – управляющий в деле о банкротстве Колеснёв Николай Михайлович; 8 (044) 700-40-60 – по спецтеlexи и оборудованию Кучинский Владимир Александрович; 8 (044) 769-19-61, 8 (0232) 53-27-62 – по недвижимости Яروشкая Людмила Николаевна.

Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца (ОАО «Гомельоблстрой»): р/с ВУЗ73 BLBB 3012 0400 0516 9300 1001, в Головной ф-л по Гомельской области ОАО «Белгосфинбанк», БИК BLBBVUXZ, УНП 400051693, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов не позднее **30 января 2021 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается **11 февраля 2021 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактному телефону Организатора торгов)**. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за **5 (пять) дней** до его проведения. **В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником** (претендентом на покупку), объекты аукциона проданы этому участнику при его согласии по начальной цене, **увеличенной на 5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Продавцом в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество, согласно договору купли-продажи в течение **10 (десяти) рабочих дней** с момента его подписания и произвести оплату за услуги (вознаграждение) по организации и проведению торгов, возместить затраты, связанные с организацией и проведением торгов в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части) и с Законом РБ от 13.07.2012 № 415-З (ред. от 04.01.2014) «Об экономической несостоятельности (банкротстве)». **Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 24.10.2020 г. № 208(29322).** Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomelobreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельоблстрой» (продавец имущества)

в лице антикризисного управляющего в деле о банкротстве Колеснёва Н.М. извещает о проведении 16 февраля 2021 года открытого повторного аукциона со снижением начальной цены на 50 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

ПОЛНЫЙ И ПОДРОБНЫЙ ПЕРЕЧЕНЬ ИМУЩЕСТВА
(ЛОТЫ №№ 1–10) ранее опубликован в газете «Звезда» от 15.10.2020 г. № 201 (29315), www.bankrot.gov.by.

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomelobreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактному телефону Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62

Продавец: ОАО «Гомельоблстрой», г. Гомель, ул. Малайчука, 12.

Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.: 8 (029) 185-37-18 – управляющий в деле о банкротстве Колеснёв Николай Михайлович; 8 (044) 700-40-60 – по спецтеlexи и оборудованию Кучинский Владимир Александрович; 8 (044) 769-19-61, 8 (0232) 53-27-62 – по недвижимости Яروشкая Людмила Николаевна.

Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца (ОАО «Гомельоблстрой»): р/с ВУЗ73 BLBB 3012 0400 0516 9300 1001, в Головной ф-л по Гомельской области ОАО «Белгосфинбанк», БИК BLBBVUXZ, УНП 400051693, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов не позднее **30 января 2021 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается **12 февраля 2021 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактному телефону Организатора торгов)**. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за **5 (пять) дней** до его проведения. **В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником** (претендентом на покупку), объекты аукциона проданы этому участнику при его согласии по начальной цене, **увеличенной на 5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Продавцом в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество, согласно договору купли-продажи в течение **10 (десяти) рабочих дней** с момента его подписания и произвести оплату за услуги (вознаграждение) по организации и проведению торгов, возместить затраты, связанные с организацией и проведением торгов в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части) и с Законом РБ от 13.07.2012 № 415-З (ред. от 04.01.2014) «Об экономической несостоятельности (банкротстве)». **Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 15.10.2020 г. № 201(29315).** Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomelobreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by.

ОАО «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7» (далее – Общество)

извещает своих акционеров (их представителей) о проведении 30 марта 2021 г. очередного общего собрания акционеров

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

- Об итогах работы Общества в 2020 году и основных направлениях развития на 2021 год.
- Отчет совета директоров и ревизионной комиссии о работе в 2020 году.
- Утверждение годового бухгалтерского баланса Общества и направлений использования чистой прибыли за 2020 год. О дивидендах за 2020 год.
- О направлениях использования прибыли Общества в 2021 году.
- Выборы членов совета директоров и ревизионной комиссии.
- Утверждение списка аффилированных лиц.

Место проведения собрания – по месту нахождения Общества: г. Минск, пр-т Машерова, д. 16, пом. 5.

Время начала собрания – 11.00.

Время регистрации участников собрания – в день проведения собрания с 10.00 до 10.50. Акционеру при себе иметь документ, удостоверяющий личность, представителя акционера – документ, удостоверяющий личность, доверенность или договор.

Список акционеров для регистрации участников собрания будет составлен по данным реестра акционеров на 01 марта 2021 г.

Орган, созывающий собрание: совет директоров Общества, протокол от 28.01.2021 № 28-01/2021.

С материалами по вопросам повестки дня собрания можно ознакомиться в рабочие дни (понедельник–пятница) с 14.00 до 17.00 начиная с 18.02.2021 по адресу: г. Минск, пр-т Машерова, д. 16, пом. 5.

Совет директоров
ОАО «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7»
УНП 100089916

ОАО «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7» (далее – Общество)

извещает своих акционеров (их представителей) о проведении 30 марта 2021 г. очередного общего собрания акционеров

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

- Об итогах работы Общества в 2020 году и основных направлениях развития на 2021 год.
- Отчет совета директоров и ревизионной комиссии о работе в 2020 году.
- Утверждение годового бухгалтерского баланса Общества и направлений использования чистой прибыли за 2020 год. О дивидендах за 2020 год.
- О направлениях использования прибыли Общества в 2021 году.
- Выборы членов совета директоров и ревизионной комиссии.
- Утверждение списка аффилированных лиц.

Место проведения собрания – по месту нахождения Общества: г. Минск, пр-т Машерова, д. 16, пом. 5.

Время начала собрания – 11.00.

Время регистрации участников собрания – в день проведения собрания с 10.00 до 10.50. Акционеру при себе иметь документ, удостоверяющий личность, представителя акционера – документ, удостоверяющий личность, доверенность или договор.

Список акционеров для регистрации участников собрания будет составлен по данным реестра акционеров на 01 марта 2021 г.

Орган, созывающий собрание: совет директоров Общества, протокол от 28.01.2021 № 28-01/2021.

С материалами по вопросам повестки дня собрания можно ознакомиться в рабочие дни (понедельник–пятница) с 14.00 до 17.00 начиная с 18.02.2021 по адресу: г. Минск, пр-т Машерова, д. 16, пом. 5.

Совет директоров
ОАО «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7»
УНП 100089916

ОАО «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7» (далее – Общество)

извещает своих акционеров (их представителей) о проведении 30 марта 2021 г. очередного общего собрания акционеров

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

- Об итогах работы Общества в 2020 году и основных направлениях развития на 2021 год.
- Отчет совета директоров и ревизионной комиссии о работе в 2020 году.
- Утверждение годового бухгалтерского баланса Общества и направлений использования чистой прибыли за 2020 год. О дивидендах за 2020 год.
- О направлениях использования прибыли Общества в 2021 году.
- Выборы членов совета директоров и ревизионной комиссии.
- Утверждение списка аффилированных лиц.

Место проведения собрания – по месту нахождения Общества: г. Минск, пр-т Машерова, д. 16, пом. 5.

Время начала собрания – 11.00.

Время регистрации участников собрания – в день проведения собрания с 10.00 до 10.50. Акционеру при себе иметь документ, удостоверяющий личность, представителя акционера – документ, удостоверяющий личность, доверенность или договор.

Список акционеров для регистрации участников собрания будет составлен по данным реестра акционеров на 01 марта 2021 г.

Орган, созывающий собрание: совет директоров Общества, протокол от 28.01.2021 № 28-01/2021.

С материалами по вопросам повестки дня собрания можно ознакомиться в рабочие дни (понедельник–пятница) с 14.00 до 17.00 начиная с 18.02.2021 по адресу: г. Минск, пр-т Машерова, д. 16, пом. 5.

Совет директоров
ОАО «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7»
УНП 100089916

Сведения о застройщике.

1. Государственное предприятие «УКС Центрального района г. Минска» решением Мингорисполкома № 2292 от 18.11.2004 зарегистрировано в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 190580566. Юридический адрес: 220035, г. Минск, ул. Гвардейская, д. 7. Режим работы: понедельник – четверг с 8.30 до 17.30, пятница с 8.30 до 16.15. Обеденный перерыв – с 13.00 до 13.45.

Выполняя функции заказчика, в течение последних трех лет Застройщиком построены и введены в эксплуатацию объекты:

- жилой дом № 8 по ул. Камарайской, фактический срок строительства – 15 месяцев;
- жилой дом № 75 по ул. Нововольский, фактический срок строительства – 9 месяцев;
- жилой дом № 121 по пр-ту Победителей, фактический срок строительства – 18 месяцев;
- жилой дом № 15 по ул. Павлины Медёлки, фактический срок строительства – 9 месяцев;
- жилой дом № 5 по ул. Павлины Медёлки, фактический срок строительства – 10 месяцев;
- жилой дом № 20 по ул. Выготского, фактический срок строительства – 13 месяцев;
- жилой дом № 7 по ул. Павлины Медёлки, фактический срок строительства – 8 месяцев;
- усадьбные жилые дома №№ 1, 7, 9, 11 по ул. Лаповицкой, №№ 20, 22 по ул. Пильницкой, – блокированные жилые дома №№ 2, 4, 7, 12, 14, 16 по ул. Пильницкой – фактический срок строительства – 36 месяцев;
- квартира № 1 в блокированном доме № 6 по ул. Пильницкой – фактический срок строительства – 39 месяцев;
- квартира № 2 в блокированном доме № 6 по ул. Пильницкой – фактический срок строительства – 48 месяцев;
- блокированные жилые дома №№ 1, 3, 5, 8, 10, 16 по ул. Пильницкой – фактический срок строительства – 48 месяцев.

Цель строительства объекта «Многоквартирный жилой дом с подземной автостоянкой и встроенными объектами обслуживания в границах ул. Пригородной, Гая» (далее – объект) общей площадью жилых помещений 8065,28 кв. м – увеличение уровня обеспеченности населения жильем.

Строительство осуществляется за счет средств физических и юридических лиц.

Начало строительства объекта – 15 апреля 2020 года. Предполагается срок приема и эксплуатации объекта – январь 2022 года.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ
по объекту: «Многоквартирный жилой дом с подземной автостоянкой и встроенными объектами обслуживания в границах ул. Пригородной, Гая»

По проектно-сметной документации получено положительное заключение РУП «Главозертификация» от 21.08.2019 № 455-15/19, от 29.01.2020 № 838-15/19 (дополнение), от 10.08.2020 № 402-15/20.

Земельный участок передан Государственному предприятию «УКС Центрального района» решением Мингорисполкома от 19.09.2019 № 2895, от 13.02.2020 № 407, от 28.12.2020 № 4110. Свидетельство (удостоверение) о государственной регистрации № 500/849-9823, № 500/1802-2006.

Извещение Инспекции департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску от 14.04.2020 № 03/132 о регистрации объекта.

Участок в границах работ площадью 1,174 га расположен в Центральном районе г. Минска. С севера участок ограничен Земельным участком с перспективой расширения ул. Пригородной по утвержденному детальному плану, с юга – жилой многоквартирной застройкой, с запада – жилой усадебной застройкой, с востока – разворотным кольцом ДП «Карастановой».

Жилой дом запроектирован 10-этажным 3-секционным со встроенными помещениями административно-

предлагается 8 помещений административного и административно-торгового назначения общей площадью от 43,46 до 60,48 кв. метров стоимостью за 1 (один) м² в размере, эквивалентном 1 492 (одна тысяча четыреста девяносто два) доллара США при единовременной уплате цены договора строительства – 100 %. При поэтапной уплате в установленный договором период по графику платежей – в размере, эквивалентном 1 542 (одна тысяча пятсот сорок два) доллара США.

Стоимость квадратного метра сформирована без учета затрат застройщика, не включенных в сводный сметный расчет стоимости строительства объекта долевого строительства, но относимых на стоимость строительства. Данные затраты будут оплачены застройщиком в соответствии со строительством с заключением дополнительного соглашения.

4. Условия оплаты. Обязательство должника по уплате цены объекта долевого строительства (цены договора) исполняется в белорусских рублях в сумме, эквивалентной доллару США. Подлежащая оплате сумма определяется по официальному курсу белорусского рубля к доллару США, установленному Национальным банком на день платежа на специальный и расчетный счета застройщика. При оплате по графику первоначальный взнос в размере, установленном графиком платежей, являющимся приложением к договору долевого строительства, в течение 15 (пятнадцати) календарных дней со дня регистрации договора в Мингорисполкоме, оставшаяся сумма оплачивается ежемесячно в соответствии с графиком платежей, являющимся приложением к договору. При единовременном платеже – 100 % стоимости объекта долевого строительства – в течение 15 (пятнадцати) календарных дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме.

5. Для подачи заявления и заключения договора создания объекта долевого строительства необходимо личное присутствие гражданина или его представителя, наличие паспорта или доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Принимать и выдавать акты приема-передачи будут проводиться с 05 февраля 2021 года по адресу: г. Минск, ул. Гвардейская, 7.

Прием заявления осуществляется до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству продекларированных помещений.

Ознакомиться с информацией об объекте долевого строительства и ходе работ по строительству можно по адресу: г. Минск, ул. Гвардейская, д. 7, каб. 111, тел.: 251-07-02, +375 29 311 15.

